

2024/903

2024.3.22.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2024/903 RENDELETE

(2024. március 13.)

**a közzféra Unión belüli magas szintű interoperabilitását biztosító intézkedések meghatározásáról
(az interoperábilis Európáról szóló rendelet)**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 172. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽³⁾,

mivel:

- (1) Meg kell erősíteni az Unióban közszolgáltatások nyújtására vagy irányítására használt hálózati és információs rendszerek határokon átnyúló interoperabilitásának fejlesztését annak lehetővé tétele érdekében, hogy az Unióban a közigazgatások határokon átnyúlóan együttműködjenek és közszolgáltatásokat működtessenek. A meglévő nem hivatalos együttműködést egyértelmű jogi kerettel kell felváltani a különböző közigazgatási szintek és ágazatok közötti interoperabilitás lehetővé tétele, valamint a valóban európai digitális szolgáltatásokhoz szükséges zökkenőmentes, a belső piacot erősítő, határokon átnyúló adatáramlás megkönnyítése érdekében, a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett. A közzféra interoperabilitása számottevő hatást gyakorol az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke Szerződésekben rögzített szabad mozgására, mivel a megterhelő adminisztratív eljárások jelentős akadályokat jelenthetnek, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára.
- (2) A határokon átnyúló interoperabilitás tekintetében a közzférabeli szervezetek között folytatott együttműködés kezelheti a közös kihívásokat, különösen a határ menti régiókban, és biztosíthatja a zökkenőmentes határokon átnyúló adatáramlást.
- (3) Az Unió és a tagállamok több mint két évtizede dolgoznak azon, hogy digitális transzformáció révén támogassák a közigazgatások korszerűsítését, és előmozdítsák a valóban európai digitális térhez szükséges mély összeköttetéseket. A Bizottság a „Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja” című, 2021. március 9-i közleményében hangsúlyozta annak szükségességét, hogy 2030-ig felgyorsítsák a közszolgáltatások digitalizálását, többek között biztosítva az interoperabilitást a közigazgatás minden szintjén és a közszolgáltatások között. Ezenkívül az (EU) 2022/2481 európai parlamenti és tanácsi határozat ⁽⁴⁾ egyértelmű célként tűzi ki a kulcsfontosságú közszolgáltatások 100 %-os online hozzáférhető módon történő nyújtását 2030-ig. Továbbá, a Covid19-világjárvány felgyorsította a digitalizáció ütemét, és arra ösztönözte a közigazgatásokat, hogy alkalmazkodjanak az online paradigmához, többek között a határokon átnyúló digitális közszolgáltatások, valamint a technológiák intelligensebb és környezetbarátabb használata tekintetében, az európai zöld megállapodásban és az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ⁽⁵⁾ meghatározott éghajlat- és energiapolitikai célokkal összhangban. E rendelet célja, hogy jelentős mértékben hozzájáruljon az említett uniós célkitűzésekhez azáltal, hogy a digitális közszolgáltatások kialakításának támogatása érdekében a határokon átnyúló interoperabilitásra vonatkozó strukturált együttműködési keretet hoz létre a tagállamok között, valamint a Bizottság és a tagállamok között, segítve a költségek csökkentését és idő megtakarítását a polgárok, a vállalkozások és a közzféra számára.

⁽¹⁾ HL C 184., 2023.5.25., 28. o.

⁽²⁾ HL C 257., 2023.7.21., 28. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2024. február 6-i állásfoglalása (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2024. március 4-i határozata.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2481 határozata (2022. december 14.) a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program létrehozásáról (HL L 323., 2022.12.19., 4. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

- (4) Az Unión belüli, határokon átnyúló interoperabilitás fokozására irányuló törekvés kapcsán döntő fontosságú hangsúlyozni, hogy az interoperabilitás – bár rendkívül fontos – önmagában nem biztosítja a transzeurópai digitális közszolgáltatások hozzáférhetőségét és zökkenőmentességét. A digitális infrastruktúrák átfogó és fenntartható, megfelelő pénzügyi támogatással rendelkező ökoszisztémája ugyanolyan fontos az (EU) 2022/2481 határozatban meghatározott célkitűzések eléréséhez. A „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i bizottsági közleménnyel összhangban különös figyelmet kell fordítani az összekapcsoltságnak az Unión belüli vidéki és távoli térségekre való kiterjesztésére, az ipari átalakulás által érintett térségekre és az olyan súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókra, mint a szigetek, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók, biztosítva, hogy a digitális transzformáció előnyei igazodjanak a fokozott regionális inkluzivitásra és összekapcsoltságra irányuló, meglévő uniós kezdeményezésekhez, és támogassák azokat.
- (5) A transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitásának e rendeletben meghatározott fejlesztése során figyelembe kell venni a jogi interoperabilitást. A szervezeti, szemantikai és technikai interoperabilitás fejlesztésének katalizátoraként a jogi interoperabilitás általában véve megkönnyíti a határokon átnyúló interoperabilitás előnyeinek kiaknázását, ideértve a polgárok és a vállalkozások információkhoz való gyors hozzáférést, az eljárások és szolgáltatások felgyorsítását, valamint az adminisztratív akadályok csökkentését. Továbbá, mivel a nyelvi akadály az interoperabilitás, a megoldások további felhasználása és a határokon átnyúló szolgáltatások létrehozása előtt álló egyik akadály, a szemantikai interoperabilitás kulcsfontosságú a hatékony kommunikáció sokszínű többnyelvű környezetben történő megkönnyítése szempontjából, regionális és helyi szinten is.
- (6) A transzeurópai digitális közszolgáltatások olyan digitális szolgáltatások, amelyeket uniós vagy közsférabeli szervezetek nyújtanak az Unióban egymásnak vagy természetes vagy jogi személyeknek, és amelyek – hálózati és információs rendszereik révén – interakciót igényelnek a tagállami határokon átnyúlóan, az uniós szervezetek között, vagy az uniós és a közsférabeli szervezetek között. A transzeurópai digitális közszolgáltatások közé kell, hogy tartozzanak többek között az (EU) 2022/2481 határozatban meghatározottak szerinti kulcsfontosságú közszolgáltatások, amelyek olyan alapvető szolgáltatásokra terjednek ki, amelyek relevánsak a természetes személyek életének jelentős eseményei – mint például egy állás megszerzése vagy a tanulmányok – szempontjából, valamint jogi személyek esetében azok szakmai életciklusa során. A transzeurópai relevanciájú kulcsfontosságú közszolgáltatások célja, hogy a polgárok számára jelentős előnyök keletkezzenek, amennyiben azok határokon átnyúlóan interoperábilissá válnak. A transzeurópai digitális közszolgáltatásokra példát jelentenek azon szolgáltatások, amelyek a határokon átnyúló adatcsere révén lehetővé teszik a felsőfokú oklevelek vagy a szakmai képesítések kölcsönös elismerését, a járműadatok közötti közlekedésbiztonsági célú cseréjét, a társadalombiztosítási és egészségügyi adatokhoz – többek között a pandémiás és egyéb oltási igazolványokhoz – való hozzáférést, az egyablakos ügyintézési rendszerekhez való hozzáférést, az adózással, a vámokkal, a nyilvános pályázati akkreditációval, a digitális vezetői engedélyekkel vagy a kereskedelmi nyilvántartásokkal kapcsolatos információcserét, valamint általában minden olyan szolgáltatás, amely az adatokhoz való határokon átnyúló hozzáférés és adatcsere céljából végrehajtja az egyszeri adatszolgáltatás elvét.
- (7) A tagállamok azon hatáskörének sérelme nélkül, hogy meghatározzák, mi minősül közszolgáltatásnak, az uniós és a közsférabeli szervezeteket arra kell ösztönözni, hogy az ilyen szolgáltatások tervezése és fejlesztése során mérlegeljék a felhasználói igényeket és a hozzáférhetőséget, összhangban a digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről szóló, 2022. december 15-i európai nyilatkozattal⁽⁹⁾. Az uniós és a közsférabeli szervezeteket ösztönözni kell annak biztosítására is, hogy a fogyatékkal élő személyek, az idősek és más veszélyeztetett csoportok a többi polgár részére nyújtott szolgáltatásokhoz hasonló szintű közszolgáltatásokat legyenek képesek igénybe venni.
- (8) Létre kell hozni egy új irányítási struktúrát – középpontjában az Interoperábilis Európa Testülettel (a továbbiakban: a Testület) –, és annak jogi felhatalmazással kell rendelkeznie arra, hogy – a Bizottsággal együtt – vezesse az Unióban a határokon átnyúló interoperabilitás, azon belül az európai interoperabilitási keret (EIF) és más közös jogi, szervezeti, szemantikai és technikai interoperabilitási megoldások, így például előírások és alkalmazások további fejlesztését. Továbbá, e rendeletnek egyértelmű és könnyen felismerhető címkét kell létrehoznia bizonyos interoperabilitási megoldások (a továbbiakban: Interoperábilis Európa megoldások) számára. Elő kell mozdítani egy nyílt kormányzati technológiai megoldásokkal foglalkozó, élénk közösség létrehozását is.
- (9) A regionális és helyi hatóságok aktív szerepet fognak játszani az interoperabilitási megoldások fejlesztésében. Törekedniük kell továbbá a kkv-k, a kutatási és oktatási szervezetek, valamint a civil társadalom bevonására, és meg kell osztaniuk az ilyen együttműködés eredményeit.

⁽⁹⁾ HL C 23., 2023.1.23., 1. o.

- (10) A közsféra unióbeli interoperabilitásának koherens megközelítése és a megfelelő ügyintézés elvének előmozdítása, és a személyes és nem személyes adatok Unión belüli szabad áramlásának támogatása érdekében valamennyi uniós és közsféra szerkezetet érintően a lehető legnagyobb mértékben össze kell hangolni azokat a szabályokat, amelyek a transzeurópai digitális közszolgáltatásokra vonatkozó kötelező erejű követelményeket állapítanak meg, és ezáltal hatással vannak az említett szervezetek azon képességére, hogy hálózati és információs rendszereiken keresztül adatokat osszanak meg. E célkitűzés érinti a Bizottságot és más uniós szervezeteket, valamint a tagállamokbeli közsféra szerkezeteket a közigazgatás valamennyi – nemzeti, regionális és helyi – szintjén. Az uniós szervezetek fontos szerepet játszanak a szabályozói jelentéskészítést szolgáló adatok tagállamoktól való begyűjtésében. Ezért az ilyen adatok interoperabilitásának is e rendelet hatálya alá kell tartoznia.
- (11) A személyes adatok védelméhez való alapvető jog védelmét különösen az (EU) 2016/679 ⁽⁷⁾ és az (EU) 2018/1725 ⁽⁸⁾ európai parlamenti és tanácsi rendelet biztosítja. A 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁹⁾ emellett védi a magánéletet és a közlések titkosságát, többek között azáltal, hogy rendelkezik a személyes és nem személyes adatok végberendezéseken való tárolására és az ott tárolt adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó feltételekről. Az említett uniós jogalkotási aktusok képezik a fenntartható és felelősségteljes adatkezelés alapját, ideértve azt is, ha az adatkészletekben személyes és nem személyes adatok egyaránt szerepelnek. Ez a rendelet kiegészíti és nem érinti a személyes adatok és a magánélet védelmére vonatkozó uniós jogot, így különösen az (EU) 2016/679 és az (EU) 2018/1725 rendeletet, valamint a 2002/58/EK irányelvet. E rendelet egyetlen rendelkezése sem alkalmazható vagy értelmezhető oly módon, hogy az szűkíti vagy korlátozza a személyes adatok védelméhez való jogot, vagy a magánélet tiszteletben tartásához és a közlések titkosságához való jogot.
- (12) A határokon átnyúló interoperabilitás nem kizárólag a tagállamokbeli központosított digitális infrastruktúrák révén válik lehetővé, hanem a decentralizált megközelítés révén is. Emiatt bizalomra van szükség a közigazgatások között, ami lehetővé teszi a különböző tagállamokbeli helyi közigazgatások közötti, nem feltétlenül nemzeti csomópontokon áthaladó adatcserét. Ezért valamennyi közigazgatási szinten tovább felhasználható, közös interoperabilitási megoldásokat kell kidolgozni. Az interoperabilitási megoldások különböző formákat ölthetnek, a magasabb szintű eszközöktől – mint például a koncepcionális keretek és az iránymutatások – az olyan technikaibb jellegű megoldásokig, mint például a referenciaarchitektúrák, a műszaki előírások vagy a szabványok. Ezenfelül, lehetnek interoperabilitási megoldások konkrét szolgáltatások és alkalmazások, valamint dokumentált technikai komponensek, mint például a forráskód – ideértve a fejlesztési termékeket és a mesterségesintelligencia-modelleket is –, ha a határokon átnyúló interoperabilitás jogi, szervezeti, szemantikai vagy technikai aspektusaival foglalkoznak. Egyre nőnek a határokon átnyúló digitális interakciók iránti igények, ami olyan megoldásokat kíván, amelyek ki tudják elégíteni ezen igényeket. E rendelet célja, hogy a közigazgatás valamennyi szintjén megkönnyítse és ösztönözze az információcserét, leküzdve a határokon átnyúló akadályokat és adminisztratív terheket, javítva ezáltal a közszolgáltatások hatékonyságát az egész Unióban.
- (13) Az interoperabilitás megkönnyíti a szakpolitikák eredményes végrehajtását, különösen azokat, amelyek szoros kapcsolatban állnak a közsférával, mint például a bel- és igazságügy, az adózás és a vámügy, a közlekedés, az energia, az egészségügy, a mezőgazdaság és a foglalkoztatás, valamint az üzleti és ipari szabályozás. Az ágazatspecifikus interoperabilitás perspektívája azonban azzal a kockázattal jár, hogy a különböző vagy egymással összeegyeztethetetlen megoldások nemzeti vagy ágazati szintű elfogadása olyan új elektronikus akadályokat eredményez, amelyek gátolják a belső piac megfelelő működését és az ehhez kapcsolódó mozgásszabadságokat. Továbbá azzal a veszéllyel jár, hogy aláássa a piacok nyitottságát és versenyképességét, valamint az általános érdekű szolgáltatások vállalkozások és polgárok számára történő nyújtását. Ezért e rendeletnek az ágazatközi interoperabilitást is elő kell segítenie és ösztönöznie kell, és alkalmazandónak kell lennie arra, elősegítve ezáltal a digitális közszolgáltatások terén fennálló akadályok, összeférhetlenségek és széttöredeztségek megszüntetését.

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről („Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv”) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.).

- (14) Az Unióban az interoperabilitási környezet széttöredezettségének kiküszöbölése érdekében elő kell mozdítani az interoperabilitás közös, Unió-szerte elfogadott értelmezését, valamint az interoperabilitási megoldásokra vonatkozó átfogó megközelítést. A strukturált együttműködésnek támogatnia kell a digitalizáció követelményeinek megfelelő és a beépített interoperabilitás jellemezte szakpolitikai környezetet előmozdító intézkedéseket. Továbbá elő kell mozdítani, hogy azon uniós és közsférabeli szervezetek, amelyek esetében létrehozhatók és működtethetők fenntartható és hatékony közszolgáltatások, hatékonyan irányítsák és használják a digitális szolgáltatási infrastruktúrákat és azok elemeit, azzal a céllal, hogy a legalacsonyabb szintű közigazgatási egységig biztosítsák a hozzáférhetőséget.
- (15) Az uniós és a közsférabeli szervezetek kötelező erejű követelményeket vezethetnek be a transzeurópai digitális közszolgáltatások tekintetében. Annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen szolgáltatások képesek legyenek az adatok határokon átnyúló cseréjére, létre kell hozni egy olyan mechanizmust, amely lehetővé teszi a határokon átnyúló interoperabilitás jogi, szervezeti, szemantikai és technikai akadályainak a feltárását (a továbbiakban: interoperabilitási értékelés). Az említett mechanizmusnak biztosítania kell a határokon átnyúló interoperabilitással kapcsolatos szempontok megfelelő figyelembevételét minden olyan döntés meghozatalában, amely hatással lehet e szolgáltatások kialakítására.
- (16) A transzeurópai digitális közszolgáltatásokra vonatkozó kötelező erejű követelmények létrehozásához lényeges, hogy a szakpolitikai döntéshozatali folyamat során az interoperabilitás szempontja a lehető leghamarabb érvényesüljön, követve az „alapértelmezett digitális” elvet és a „beépített interoperabilitás” megközelítést. Ezért az olyan uniós vagy közsférabeli szervezetnek, amely egy vagy több transzeurópai digitális közszolgáltatásra vonatkozóan a határokon átnyúló interoperabilitásra hatással lévő, kötelező erejű követelményeket kíván megállapítani – például az (EU) 2022/2481 határozatban említett kulcsfontosságú közszolgáltatások digitalizálása során –, interoperabilitási értékelést kell végezniük. E feladat eredményességének és hatékonyságának biztosítása érdekében egy tagállam dönthet arról, hogy az említett interoperabilitási értékelések elvégzésének támogatásához milyen belső erőforrásokra és a közsférabeli szervezetei között milyen együttműködésre van szükség.
- (17) Az interoperabilitási értékelésre szükség van ahhoz, hogy meg lehessen érteni a tervezett követelmények hatásának nagyságrendjét, továbbá intézkedéseket lehessen javasolni az előnyök kiaknázására és a potenciális költségek kezelésére. Olyan helyzetekben, amikor nem kötelező interoperabilitási értékelés, az uniós vagy a közsférabeli szervezet számára lehetővé kell tenni, hogy önkéntes alapon végezze el az interoperabilitási értékelést. Ez a rendelet ezért általában véve előmozdítja az interoperabilitást.
- (18) A kötelező erejű követelmények közé tartozhatnak valamely törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésben, szerződésben, ajánlati felhívásban vagy más hivatalos dokumentumban foglalt, jogi, szervezeti, szemantikai vagy technikai jellegű kötelezettségek, tilalmak, feltételek, kritériumok vagy korlátozások. A kötelező erejű követelmények hatással vannak a transzeurópai digitális közszolgáltatások és az azok nyújtásához használt hálózatok és információs rendszerek tervezésére, beszerzésére, fejlesztésére és végrehajtására, ezáltal befolyásolva az említett szolgáltatások bejövő vagy kimenő adatáramlását. A lényegi változtatást nem bevezető feladatok – például az evolutív karbantartás –, a biztonsági vagy a technikai jellegű frissítések vagy a szabványos információs és kommunikációs technológiai (IKT-)berendezések egyszerű beszerzése általában nem érintik a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitását, és ezért nem adnak okot az e rendelet értelmében vett kötelező interoperabilitási értékelésre.
- (19) Az interoperabilitási értékelések elvégzésére vonatkozó megközelítésnek arányosnak és – az értékelések elvégzésének szintjétől és hatókörétől függően – differenciálnak kell lennie. Bizonyos körülmények között észszerű és gazdaságos lehet, ha az interoperabilitási értékelés tárgya szélesebb körű, és nem csupán egyetlen projektre irányul, ideértve, amennyiben a közsférabeli szervezetek közös alkalmazást vagy adatkezelési platformot kívánnak létrehozni. Ilyen esetekben célszerű határozottan ösztönözni, hogy az interoperabilitási értékelés az Interoperabilis Európa célkitűzéseinek elérésén túl az interoperabilitás teljeskörű végrehajtására törekedjen. Hasonlóképpen, az egyetlen projekt végrehajtásának szintjén – így például egy helyi hatóságnál – végzett interoperabilitási értékelésekre vonatkozó követelményeknek pragmatikusnak kell lenniük, és lehetővé kell tenniük a szűk értelmezést, figyelembe véve azon tényt, hogy az interoperabilitási értékelések szélesebb körű előnyeit általában a szakpolitikai tervezés, valamint a referenciaarchitektúra, az előírások és a szabványok kidolgozásának korai szakaszában aknazzák ki. Amennyiben a Testület iránymutatásokat fogad el az interoperabilitási értékelés tartalmáról, többek között figyelembe kell vennie a regionális és a helyi közsférabeli szervezetek kapacitását, és el kell kerülnie a túlzott adminisztratív terhet.
- (20) A közvetlenül érintettekkel vagy a képviselőikkel folytatott konzultáció során lehetővé kell tenni az uniós vagy a közsférabeli szervezet számára, hogy bevett konzultációs gyakorlatokat és aktuális adatokat vegyen igénybe.

- (21) Az interoperabilitási értékelés során értékelni kell a transeurópai digitális közszolgáltatásokra vonatkozó, tervezett kötelező erejű követelményeknek a határokon átnyúló interoperabilitásra gyakorolt hatásait, figyelembe véve például az említett hatások eredetét, jellegét, sajátosságait és nagyságrendjét. Az említett értékelés eredményét figyelembe kell venni a transeurópai digitális közszolgáltatásokra vonatkozó, kötelező erejű követelmények létrehozásához vagy módosításához szükséges megfelelő intézkedések meghatározásakor.
- (22) Az uniós vagy a közszférabeli szervezetnek jelentést kell közzé tennie az interoperabilitási értékelés eredményéről az illetékes nemzeti hatóságok vagy az interoperabilitási koordinátorok által az uniós szervezetek számára kijelölt, nyilvános helyen, legalább egy hivatalos honlapon, géppel olvasható formátumban. A jelentés közzététele nem sérthet szellemi tulajdon-jogokat vagy üzleti titkokat, és azt korlátozni kell, amennyiben ez a közrend vagy a közbiztonság okán indokolt. A személyes adatok védelmére vonatkozó uniós jogszabályoknak meg kell felelni. Az uniós vagy a közszférabeli szervezeteknek elektronikus úton kell megosztaniuk a Testülettel az interoperabilitási értékelések eredményeit. Ennek alapján a Testületnek elemzést kell végeznie és javaslatokat tennie a transeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitásának javítására. A Testület javaslatait közzé kell tenni az Interoperábilis Európa portálon.
- (23) Az interoperabilitási értékelési jelentésekhez közös ellenőrzőlistára van szükség annak érdekében, hogy megkönnyítse az uniós és a közszférabeli szervezetek ezen értékelések elvégzésével kapcsolatos feladatait, és lehetővé tegye a Testület számára, hogy az értékelések eredményei alapján ajánlásokat fogalmazzon meg a határokon átnyúló interoperabilitás javítása érdekében. Ennek megfelelően az interoperabilitási értékelési folyamat eredményét bemutató jelentésnek összegeznie kell az értékelt követelmény által a határokon átnyúló interoperabilitás jogi, szervezeti, szemantikai, technikai és irányítási dimenzióira gyakorolt hatásokat – az ilyen hatások kezelésére használt Interoperábilis Európa megoldás típusával együtt –, valamint a még nem kezelt akadályokat. Az említett közös ellenőrzőlista használatát a Testület által elfogadott iránymutatások révén kell részletesebben ismertetni.
- (24) A Bizottságnak felhasználóbarát eszközöket kell biztosítania az értékelések eredményeinek kezelésére és továbbítására, többek között géppel olvasható formátumban. Az interoperabilitási értékelési jelentések online eszközének azt a célt kell szolgálnia, hogy egyszerű és felhasználóbarát felületet biztosítson az ilyen jelentések elkészítéséhez és közzétételéhez. A jelentéstétel géppel olvasható formátumú, szabványosított outputja felhasználható nyomkövetési célokra. Az ilyen eszköznek az automatizált fordítást is elő kell segítenie, és azt integrálni kell az Interoperábilis Európa portálba. Az interoperabilitás és a zökkenőmentes integráció előmozdítása érdekében az online eszköznek az interoperabilitási értékelési jelentésekre vonatkozó közös ellenőrzőlistából nyert, az adatok nyílt hozzáférhetőségét biztosító modellt is kell alkalmaznia és annak megfelelnie. Alapvető fontosságú egy alkalmazásprogramozási felület biztosítása, amely lehetővé teszi az eszköz integrálását a meglévő jelentéstételi platformokba, maximalizálva ezáltal valamennyi érdekelt fél számára a rendszer használhatóságát és hatékonyságát. Míg az online eszköz használatának önkéntesnek kell lennie, úgy kell tekinteni, hogy a szükséges adatok benyújtásával és azoknak az Interoperábilis Európa portálon való közzétételével teljesül az uniós vagy a közszférabeli szervezet azon kötelezettsége, hogy egy nyilvánosan elérhető helyen jelentést tegyen közzé az interoperabilitási értékelés eredményének bemutatásáról.
- (25) Az interoperabilitási megoldásokat kereső uniós vagy közszférabeli szervezetek számára lehetővé kell tenni, hogy más uniós vagy közszférabeli szervezetektől elkérjék az említett szervezetek által használt interoperabilitási megoldásokat – így például bevált gyakorlatokat, előírásokat és szoftverködöt –, a kapcsolódó dokumentációval együtt. A megosztásnak alapértelmezetté kell válnia. Emellett az uniós vagy a közszférabeli szervezeteknek törekedniük kell új interoperabilitási megoldások kidolgozására vagy a meglévő interoperabilitási megoldások továbbfejlesztésére. Ennek során előnyben kell részesíteniük azon megoldásokat, amelyek az ilyen megoldások egyenértékűsége esetén nem járnak korlátozó engedélyezési feltételekkel. Mindazonáltal, az interoperabilitási megoldások megosztása nem értelmezhető olyan követelményként az uniós és a közszférabeli szervezetek számára, hogy adják fel a szellemi tulajdon-jogaikat.
- (26) Amennyiben a közigazgatások megosztják a megoldásaikat más közigazgatásokkal vagy a nyilvánossággal, a közérdeket szem előtt tartva járnak el. Ez az innovatív technológiák esetében még inkább releváns. Például, a nyílt forráskód átláthatóvá teszi az algoritmusokat, és lehetővé teszi a független ellenőrzéseket és a reprodukálható elemek használatát. Az interoperabilitási megoldások közigazgatások közötti megosztásának meg kell teremtenie a feltételeket ahhoz, hogy a közszféra számára létrejöjjön a digitális technológiák nyitott ökoszisztémája, amely többféle előnnyel is járhat.

- (27) Az ajánlott interoperabilitási megoldások koherenciájának nyomon követésekor és a közös célt szolgáló, meglévő megoldásokkal való kompatibilitásukat biztosító intézkedésekre irányuló javaslatok megtetelekor a Testületnek figyelembe kell vennie a megoldások elavulását.
- (28) Az EIF-nek biztosítania kell a koherenciát, és az EIF-t a közszolgáltatási ágazatbeli interoperabilitásra vonatkozó uniós megközelítés egyetlen referenciapontjaként kell elismerni. Emellett az egyes ágazatok, területek vagy közigazgatási szintek igényeit szakosodott interoperabilitási keretek szolgálhatják. Az említett, nem kötelező jellegű kereteknek még inkább elő kell mozdítaniuk az interoperabilitási megoldások végrehajtását és a „beépített interoperabilitás” megközelítés végrehajtását.
- (29) Az EIF-nek többek között elő kell mozdítania a többnyelvűség elvét a közszférében.
- (30) Az EIF-et a Testületnek kell kifejlesztenie. A Testületnek az egyes tagállamok egy-egy képviselőjéből és a Bizottság képviselőjéből kell állnia. Így a tagállamok – a Bizottsággal együtt – központi szerepet játszanak az EIF kifejlesztésében és végrehajtásában. A Testületnek szükség esetén frissítenie kell az EIF-et.
- (31) Az EIF kiegészítésére kiadott szakosodott interoperabilitási kereteknek figyelembe kell venniük a meglévő, uniós szinten kidolgozott ágazatspecifikus kereteket, így például az egészségügyi ágazatban, és nem sérthetik azokat.
- (32) Az interoperabilitás közvetlenül kapcsolódik a nyílt előírásokhoz és szabványokhoz, és függ is azoktól. Ezért lehetővé kell tenni az uniós közszféra számára, hogy az interoperabilitás előmozdítása érdekében megállapodjon horizontális nyílt előírásokról és egyéb megoldásokról. Az új keretnek egyértelmű folyamatot kell előíranyoznia az ajánlott interoperabilitási megoldások jövőbeli létrehozására és előmozdítására, amelyeknek az „Interoperábilis Európa megoldás” címkét kell viselniük. Ily módon a közszférának koordináltabb szava lesz abban, hogy a közszféra igényeit és a közértékeket becsatornázza szélesebb körű egyeztetésekbe. A Testületnek meg kell állapodnia azon általános kritériumokról, amelyeknek az interoperabilitási megoldásoknak meg kell felelniük. A Testület számára lehetővé kell tenni ajánlásainak visszavonását. Amennyiben a Testület visszavonja ajánlásait, az „Interoperábilis Európa megoldás” címkét el kell távolítani a releváns interoperabilitási megoldásokról, és az említett interoperabilitási megoldásokat, amennyiben szükséges, törölni lehet az Interoperábilis Európa portálról.
- (33) A közszféra által használt interoperabilitási előírások közül sok levezethető a meglévő uniós jogból. Ezért meg kell teremteni a kapcsolatot a transzeurópai digitális közszolgáltatásokra vonatkozó valamennyi olyan előírás között, amelyek az uniós jog alapján kötelezőek. A végrehajtott hatóságok számára nem mindig könnyű megtalálni a követelményeket a legújabb és géppel olvasható formátumban. Az Interoperábilis Európa portál formájában megjelenő egyablakos ügyintézési pont, valamint az ilyen követelményekkel kapcsolatos információk metaadataira vonatkozó egyértelmű szabályok célja segíteni a közszférabeli szervezeteket annak biztosításában, hogy a digitális szolgáltatási infrastruktúráik megfeleljenek a meglévő és a jövőbeli szabályoknak.
- (34) Az Interoperábilis Európa portált a meglévő kezdeményezések alapján kell kifejleszteni, és könnyen hozzáférhető referenciapontként kell létrehozni az interoperabilitási megoldások, értékelések, tudás és közösség számára. Az Interoperábilis Európa portált a hivatalos forrásokhoz való kapcsolatként kell létrehozni, és annak nyitottnak kell lennie az e rendelettel létrehozott Interoperábilis Európa közösségtől származó inputra.
- (35) Az Interoperábilis Európa portálnak nyilvánosan hozzáférhetővé és kereshetővé kell tennie a nyitottság, a hozzáférhetőség, a technikai semlegesség, a további felhasználhatóság, a biztonság és az adatvédelem EIF-elveit követő interoperabilitási megoldásokat. Egyértelmű különbséget kell tenni a Testület által ajánlott Interoperábilis Európa megoldások és más olyan interoperabilitási megoldások között, mint például a közigazgatások által további felhasználás céljából proaktívan megosztott megoldások, az uniós szakpolitikákhoz kapcsolódó megoldások és a nemzeti portáloktól származó releváns megoldások. Az Interoperábilis Európa portálon a felhasználási eseteknek országonként vagy az általuk támogatott közszolgáltatás típusa szerint kereshetőnek kell lenniük. Konzultálni kell a Testülettel arról, hogy hogyan kell kategorizálni a megoldásokat az Interoperábilis Európa portálon.
- (36) Mivel a nyílt forráskód lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy aktívan értékeljék és megvizsgálják a megoldások interoperabilitását és biztonságosságát, fontos, hogy a nyílt forráskód támogassa az interoperabilitási megoldások végrehajtását. Ezzel összefüggésben elő kell mozdítani a nyílt forráskódú licencek használatát a jogi egyértelműségnek és a licencek kölcsönös elismerésének fokozása céljából a tagállamokban. Az európai uniós nyilvános licenccel (EURL) a Bizottság már megoldást kínál az ilyen licenc alatti kiadásra. Az Interoperábilis Európa portállal összekapcsolt, nyílt forráskódú megoldásokat gyűjtő tagállami portáloknak lehetővé kell tenniük az EURL használatát, ugyanakkor nem zárva ki annak lehetőségét, hogy az ilyen portálok más nyílt forráskódú licencek használatát is lehetővé tehetik.

- (37) Az Unió elektronikus úton nyújtott vagy irányított közszolgáltatásai jelenleg gyakran nem uniós szolgáltatóktól függenek. Az Unió stratégiai érdeke az alapvető kutatási és technológiai kapacitások fenntartása és fejlesztése a digitális egységes piac biztonságának garantálása érdekében és különösen a szolgáltatásnyújtás biztosítása, a kritikus hálózati és információs rendszerek védelme, valamint a kulcsfontosságú közszolgáltatások biztosítása céljából. Az Interoperábilis Európa támogató intézkedéseknek segíteniük kell a közigazgatások fejlődését, és képesnek kell lenniük arra, hogy új kihívásokat és új területeket helyezzenek határokon átnyúló kontextusokba. Az interoperabilitás előfeltétele a technológiai bezáródás elkerülésének, a műszaki fejlesztések lehetővé tételének és az innováció ösztönzésének, aminek fokoznia kell az Unió globális versenyképességét, rezilienciáját és nyitott stratégiai autonómiáját is.
- (38) Olyan irányítási mechanizmust kell létrehozni, amely az interoperabilitás biztosítása mellett megkönnyíti az uniós szakpolitikák végrehajtását. Mivel a szakpolitikákat jogi aktusok formájában elfogadják, e mechanizmusnak azok interoperábilis digitális végrehajtására kell összpontosítania, és az interoperabilitási megoldások igényvezérelt fejlesztését kell szolgálnia. A mechanizmusnak támogatnia kell a közszférabeli szervezeteket. A Testületnek javaslatot kell tennie közszférabeli szervezeteket támogató szakpolitikai végrehajtási támogató projektekre a Bizottságnak, amelynek döntenie kell arról, hogy létrehozza-e a támogató projekteket, kellő figyelmet fordítva a szakpolitika olyan nem hivatalos, géppel végrehajtható változatainak lehetséges szükségességére, mint például a valamennyi közigazgatási szinten tovább felhasználható, referenciaként szolgáló végrehajtási modellek vagy kódok.
- (39) A közszolgáltatások tervezése, fejlesztése és működtetése terén valamennyi közigazgatási szintnek együtt kell működni innovatív szervezetekkel, ideértve a vállalatokat és a nonprofit szervezeteket is. A közszférabeli szervezetek, a kutatási és oktatási intézmények, az induló innovatív vállalkozások és az innovatív kkv-k, valamint a civil társadalmi szervezetek (CivicTech) közötti GovTech-együttműködés támogatása hatékony eszköz arra, hogy támogassa a közszférabeli innovációt, rugalmasságot, és előmozdítsa a magán- és közszférában az interoperabilitási eszközök használatát. A köz- és magánszféra szereplőit határokon átnyúlóan összefogó, és különböző közigazgatási szinteket érintő, nyitott uniós GovTech-ökoszisztéma támogatása lehetővé kell, hogy tegye innovatív kezdeményezések fejlesztését a GovTech interoperabilitási megoldások tervezése és alkalmazása tekintetében.
- (40) A közös innovációs igények és prioritások azonosítása, valamint a GovTech-re és a kísérletekre irányuló közös erőfeszítések határokon átnyúlóan történő összpontosítása segítené az uniós közszférabeli szervezeteket, hogy megosszák az innovációs intézkedések kockázatait, tanulságait és eredményeit. Az említett tevékenységek különösen az Unió technológiai induló innovatív vállalkozásokból és kkv-kból álló gazdag tárházát fogják kiaknázni. Az Interoperábilis Európa innovációs intézkedései révén kísérleti jelleggel megvalósított sikeres GovTech-projekteknek és innovációs intézkedéseknek elő kell segíteniük a GovTech-eszközök és interoperabilitási megoldások további felhasználási célú létkváltását.
- (41) Az Interoperábilis Európa támogató intézkedések profitálhatnak a kísérletezésre szolgáló biztonságos terekből, biztosítva ugyanakkor a felelősségteljes innovációt, valamint a megfelelő kockázatcsökkentő intézkedések és biztosítékok integrálását. Az innovációbarát, időálló és a zavarokkal szemben reziliens jogi keret biztosítása érdekében lehetővé kell tenni, hogy ilyen projekteket interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben futtassanak. Az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezeteknek olyan ellenőrzött tesztelésre szolgáló környezeteknek kell lenniük, amelyek elősegítik az innovatív megoldások fejlesztését és tesztelését, mielőtt az ilyen megoldásokat integrálnák a közszféra hálózati és információs rendszereibe. Az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetek létrehozásának célja az kell, hogy legyen, hogy innovatív megoldásokon keresztül előmozdítsák az interoperabilitást azáltal, hogy ellenőrzött kísérleti és tesztelő környezetet hoznak létre az említett megoldások e rendelettel és más releváns uniós és nemzeti joggal való összehangolásának biztosítása, az innovátorok és az illetékes hatóságok számára a jogbiztonság fokozása, valamint az új megoldások lehetőségeinek, felmerülő kockázatainak és hatásainak jobb megértése érdekében. Az Unió belüli egységes végrehajtás biztosítása és a méretgazdaságosság elérése érdekében helyénvaló közös szabályokat megállapítani az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetek végrehajtására vonatkozóan. Az európai adatvédelmi biztos – az (EU) 2018/1725 rendelet 58. cikke (2) bekezdésének i) pontjával összhangban – hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a szabályozói tesztkörnyezetekkel összefüggésben közigazgatási bírságokat szabjon ki az uniós szervezetekre.
- (42) Az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikkének (4) bekezdésével és az (EU) 2018/1725 rendelet 5. cikkével összhangban, továbbá az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁰⁾ 4. cikke (2) bekezdésének sérelme nélkül, szabályokat kell biztosítani az egyéb célból gyűjtött személyes adatok felhasználására vonatkozóan bizonyos interoperabilitási megoldások interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben történő közérdekű fejlesztése érdekében. Az adatkezelők minden egyéb, az (EU) 2016/679 és az (EU) 2018/1725 rendelet, valamint az

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o.).

(EU) 2016/680 irányelv szerinti kötelezettsége, valamint az érintetteknek az említett jogi aktusok szerinti jogai továbbra is alkalmazandók. Így különösen, ez a rendelet nem biztosít jogalapot az (EU) 2016/679 rendelet 22. cikke (2) bekezdésének b) pontja vagy az (EU) 2018/1725 rendelet 24. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében. E rendelet célja, hogy kizárólag az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezettel összefüggésben rendelkezzen a személyes adatok kezeléséről. Az e rendelet hatálya alá tartozó bármely egyéb személyesadat-kezeléshez külön jogalapra volna szükség.

- (43) A személyes adatok uniós és közsférabeli szervezetek általi kezelésének átláthatóbbá tétele érdekében az Interoperábilis Európa portálnak – az (EU) 2016/679 és az (EU) 2018/1725 rendelettel összhangban – hozzáférést kell biztosítani az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetekkel összefüggésben végzett személyesadat-kezelésre vonatkozó információkhoz.
- (44) Fokozni kell az interoperabilitási kérdések megfelelő megértését, különösen a közsférában foglalkoztatottak körében. E tekintetben kulcsfontosságú a folyamatos képzés, és ösztönözni kell a témával kapcsolatos együttműködést és koordinációt. Az Interoperábilis Európa megoldásokról szóló képzésen túl, adott esetben valamennyi kezdeményezésnek a tapasztalatok és a megoldások megosztására, valamint a legjobb gyakorlatok cseréjére és előmozdítására kell épülnie, vagy a kezdeményezést ezeknek kell kísérniük. E célból a Bizottságnak tanfolyamokat és képzési anyagokat kell kidolgoznia, továbbá a legjobb gyakorlatoknak, a humán erőforrásokkal kapcsolatos képzéseknek és a kiválóság kultúrájának előmozdítása érdekében ösztönöznie kell az interoperabilitási kérdésekre vonatkozó tanúsítási program kidolgozását. A Bizottságnak – a digitális készségekre vonatkozó uniós stratégiákkal összhangban – hozzá kell járulnia a közsféra interoperabilitására vonatkozó képzés általános elérhetőségének és igénybevitelének növeléséhez nemzeti, regionális és helyi szinten. A Bizottságnak és a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a kapacitásépítést, különösen a közigazgatásokban, az e rendelet végrehajtásához szükséges átképzés és továbbképzés tekintetében.
- (45) Egy olyan mechanizmus létrehozása érdekében, amely elősegíti az uniós és a közsférabeli szervezetek közötti kölcsönös tanulási folyamatot és az Interoperábilis Európa megoldások végrehajtásával kapcsolatos legjobb gyakorlatok tagállamok közötti megosztását, rendelkezéseket kell megállapítani a konzultatív szakértői vizsgálati folyamatra vonatkozóan. A konzultatív szakértői vizsgálatnak értékes felismerésekhez és ajánlásokhoz kell vezetnie az ilyen vizsgálat alá vont közsférabeli szervezet számára. Így különösen hozzájárulhat a technológiák, eszközök, intézkedések és folyamatok átadásának elősegítéséhez a konzultatív szakértői vizsgálat résztvevői körében. A konzultatív szakértői vizsgálatnak az interoperabilitás terén eltérő érettségi szintű tagállamok és uniós szervezetek között funkcionális útvonalat kell létrehoznia a legjobb gyakorlatok megosztásához. Lehetővé kell tenni konzultatív szakértői vizsgálat elvégzését önkéntes alapon – valamely uniós vagy közsférabeli szervezet kérésére –, amennyiben szükséges. Annak biztosítása érdekében, hogy a konzultatív szakértői vizsgálati folyamat költséghatékony legyen, egyértelmű és meggyőző eredményeket hozzon, és a szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése érdekében a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy – a felmerülő igények alapján és a Testülettel folytatott konzultációt követően – iránymutatásokat fogadjon el a konzultatív szakértői vizsgálat módszertanáról és tartalmáról.
- (46) A Testületnek elő kell segítenie a közszolgáltatások digitális összekapcsolásának és interoperabilitásának uniós elmozdítása terén az Interoperábilis Európa strukturált együttműködés általános irányának kialakítását, valamint felügyelni kell az említett együttműködéshez kapcsolódó stratégiai és végrehajtási tevékenységeket. A Testületnek a meglévő hálózati és információs rendszerek tekintetében már végrehajtott, határokon átnyúló interoperabilitási szabályok és megoldások figyelembevételével kell végeznie a feladatait.
- (47) Egyes uniós szervezeteket – így például az Európai Adatinnovációs Testületet és az Európai Egészségügyi Adattér Testületet – létrehozták és megbízták többek között azzal, hogy egy konkrét területen vagy szakpolitikai szinten fokozzák az interoperabilitást. Azonban egyik meglévő szervezetnek sem feladata, hogy a transzeurópai digitális közszolgáltatásokra vonatkozó kötelező erejű követelményekkel foglalkozzon. A Testületnek támogatnia kell azon uniós szervezeteket, amelyek a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitása szempontjából releváns szakpolitikákon, fellépéseken és megoldásokon dolgoznak, például az adatterek hordozhatóságának és tovább felhasználhatóságának szemantikai interoperabilitásán. A Testületnek interakciót kell folytatnia valamennyi releváns uniós szervezettel a határokon átnyúló interoperabilitási intézkedések és az ágazatspecifikus intézkedések közötti összhang és szinergiák biztosítása érdekében. E célból a Bizottság, mint a Testület elnöke, meghívhat a napirenden szereplő témákban jártas szakértőket, ideértve a regionális és helyi hatóságok, valamint a nyílt forráskódú és a szabványosítással foglalkozó közösségek képviselőit.

- (48) A közsféra interoperabilitásának előmozdításához a tagállamokban a szakértők, a gyakorló szakemberek, a felhasználók és az érdekelt polgárok aktív bevonására és elkötelezettségére van szükség. Az említett erőfeszítés átfogja valamennyi – nemzeti, regionális és helyi – közigazgatási szintet, továbbá kiterjed a nemzetközi partnerekre, a kutatási és oktatási intézményekre, valamint a releváns közösségekre és a magánszektorra. Szakértelmük, készségeik és kreativitásuk kiaknázása érdekében az Interoperabilis Európa közösségnek, amely egy e célra létrehozott fórum, segítenie kell a visszajelzések, a felhasználói és operatív igények közvetítésében, a további fejlesztésre szoruló területek azonosításában és az uniós interoperabilitási együttműködés prioritásainak meghatározásában. Az Interoperabilis Európa közösség létrehozásának támogatnia kell az interoperabilitás stratégiai és operatív kulcsszereplői közötti koordinációt és együttműködést.
- (49) Az Interoperabilis Európa közösségnek minden érdekelt fél előtt nyitva kell állnia. Az Interoperabilis Európa közösséghez a lehető legkönnyebb hozzáférést kell biztosítani, elkerülve a szükségtelen akadályokat és adminisztratív terheket. Az Interoperabilis Európa közösségnek össze kell fognia a határokon átnyúló interoperabilitás területén szakértelemmel rendelkező, köz- és magánszférabeli érdekelt feleket – ideértve a polgárokat is –, akik olyan különböző hátterekből érkeznek, mint a tudományos élet, a kutatás és innováció, az oktatás, a szabványosítás és előírások, az üzleti élet és a közigazgatás valamennyi szinten. Ösztönözni kell az Interoperabilis Európa közösségben való aktív részvételt, többek között támogató intézkedések és finanszírozási lehetőségek azonosítása révén.
- (50) E rendelet hatékony és eredményes végrehajtásának biztosítása érdekében ki kell jelölni a végrehajtásáért felelős illetékes nemzeti hatóságokat. Számos tagállamban egyes szervezetek már most szerepet vállalnak az interoperabilitás fejlesztésében. Az említett szervezetek számára lehetővé kell tenni, hogy e rendelettel összhangban átvegyék az illetékes hatóság szerepét, és amennyiben több illetékes nemzeti hatóság van, közülük ki kell jelölni egy egyedüli kapcsolattartó pontot.
- (51) Az interoperabilitási megoldásokba történő közberuházások koordinálásának, valamint az e rendelet végrehajtására vonatkozó ütemterv meghatározásának fő uniós eszközeként ki kell dolgozni az Interoperabilis Európa menetrendet. E menetrendnek átfogó áttekintést kell nyújtania a területen fennálló finanszírozási lehetőségekről és finanszírozási kötelezettségvállalásokról, adott esetben integrálva a kapcsolódó uniós programokat. Ennek hozzá kell járulnia a szinergiák megteremtéséhez és az interoperabilitási fejlesztéshez kapcsolódó pénzügyi támogatás koordinálásához, valamint a duplikáció elkerüléséhez a közigazgatás valamennyi szintjén.
- (52) E rendelet hatékony és eredményes végrehajtásának vezérlése érdekében információkat kell gyűjteni, ideértve a Testület munkáját támogató információkat, valamint e rendeletnek a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodással⁽¹⁾ összhangban történő értékelését szolgáló inputot. Ezért a Bizottságnak nyomon kell követnie és értékelnie kell e rendeletet. Az értékelésnek a hatékonyság, eredményesség, relevancia, koherencia és hozzáadott érték öt kritériumán kell alapulnia, különös figyelmet fordítva e rendeletnek a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitására mint a zökkenőmentes és hozzáférhető digitális közszolgáltatásokat elősegítő tényezőre gyakorolt hatására, az adminisztratív terhek csökkentésére, valamint bármely további, uniós szintű intézkedések vagy szakpolitikák szükségességére. Az értékelésnek alapul kell szolgálnia a lehetséges további intézkedésekre vonatkozó hatásvizsgálatokhoz is. Továbbá a Bizottságnak – a Testülettel folytatott konzultációt követően – ki kell dolgoznia a nyomon követést szolgáló módszertant, eljárást és mutatókat. A nyomonkövetési mechanizmust úgy kell kialakítani, hogy minimalizálja a tagállamokra háruló adminisztratív terheket azáltal, hogy a meglévő adatforrásokat a lehető legnagyobb mértékben tovább felhasználják, és szinergiákat teremtenek a meglévő nyomonkövetési mechanizmusokkal, így például a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutatóval, az e-kormányzatról készült teljesítményfelméréssel és az (EU) 2022/2481 határozattal létrehozott Digitális évtized 2030 szakpolitikai program megvalósítási pályáival.
- (53) A Bizottságnak éves jelentést kell benyújtania és bemutatnia az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Unión belüli interoperabilitásról. Az említett jelentésben – az e rendeletben felsorolt nyomonkövetési témákkal összhangban – be kell számolni a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitása tekintetében tett előrelépésről, a végrehajtás akadályairól és ösztönzőiről, valamint az idővel elért eredményekről. Azon mutatókat illetően, amelyekhez nem áll rendelkezésre adat, a tagállamoknak időben adatokat kell szolgáltatniuk a Testületen keresztül a jelentés eredményes elkészítésének biztosításához. A jelentés minősége az adatok időben történő rendelkezésre állásától függ.

⁽¹⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

- (54) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetek létrehozására és működésére vonatkozó szabályok és feltételek meghatározása céljából. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽¹²⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (55) Mivel e rendelet célját – nevezetesen a belső piac megerősítését a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitásának előmozdítása révén – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a terjedelme és hatása miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (56) E rendelet alkalmazását a hatálybalépésétől számított három hónappal el kell halasztani annak érdekében, hogy a tagállamoknak és az uniós szervezeteknek elegendő időt biztosítsanak az e rendelet alkalmazására való felkészüléshez. Az ilyen halasztás szükséges a Testület és az Interoperábilis Európa közösség létrehozásához, valamint az interoperabilitási koordinátorok kijelöléséhez. Ezenkívül e rendeletnek időt kell hagynia a tagállamok és az uniós szervezetek számára ahhoz, hogy felkészüljenek az interoperabilitási értékelések hatékony végrehajtására, valamint az egyes tagállamok számára ahhoz, hogy kijelöljenek egy vagy több illetékes nemzeti hatóságot és egy egyedüli kapcsolattartó pontot. Ezért az interoperabilitási értékelésekre, az illetékes nemzeti hatóságokra és az egyedüli kapcsolattartó pontokra vonatkozó rendelkezéseket az e rendelet hatálybalépésének napjától számított kilenc hónappal kell alkalmazni.
- (57) Az európai adatvédelmi biztossal az (EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban konzultációra került sor, és a biztos 2023. január 13-án véleményt ⁽¹³⁾ nyilvánított,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. fejezet

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) Ez a rendelet közös szabályok és egy irányítási keret létrehozása révén intézkedéseket állapít meg, amelyek előmozdítják a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitását, hozzájárulva ezáltal az alapul szolgáló hálózati és információs rendszerek interoperabilitásához.
- (2) Ez a rendelet olyan uniós és közszférabeli szervezetekre alkalmazandó, amelyek transzeurópai digitális közszolgáltatásokat szabályoznak, nyújtanak, irányítanak vagy hajtanak végre.
- (3) Ez a rendelet a tagállamok azon hatáskörének sérelme nélkül alkalmazandó, hogy meghatározzák, mi minősül közszolgáltatásnak, vagy azon képességük sérelme nélkül, hogy eljárási szabályokat állapítsanak meg az említett szolgáltatásokra vonatkozóan, vagy hogy nyújtsák, irányítsák vagy végrehajtsák az említett szolgáltatásokat.
- (4) Ez a rendelet nem érinti a tagállamok hatáskörét a közbiztonságra, a védelemre és a nemzetbiztonságra vonatkozó tevékenységeik tekintetében.
- (5) Ez a rendelet nem vonja maga után olyan információk szolgáltatását, amelyek közlése ellentétes volna a tagállamok alapvető közbiztonsági, védelmi vagy nemzetbiztonsági érdekeivel.

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

⁽¹³⁾ HL C 60., 2023.2.17., 17. o.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „határokon átnyúló interoperabilitás”: az uniós szervezeteknek és a tagállamok közsférabeli szervezeteinek azon képessége, hogy egymással határokon átnyúló interakciót folytassanak adatok, információk és ismeretek digitális folyamatokon keresztül megosztása révén, az ilyen határokon átnyúló interakciókkal kapcsolatos jogi, szervezeti, szemantikai és technikai követelményekkel összhangban;
2. „transzeurópai digitális közszolgáltatások”: olyan digitális szolgáltatások, amelyeket uniós vagy közsférabeli szervezetek nyújtanak egymásnak vagy természetes vagy jogi személyeknek az Unióban, és amelyek – e szervezetek hálózati és információs rendszerei révén – interakciót igényelnek a tagállami határokon átnyúlóan, az uniós szervezetek között, vagy az uniós és a közsférabeli szervezetek között;
3. „hálózati és információs rendszer”: az (EU) 2022/2555 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁴⁾ 6. cikkének 1. pontjában meghatározott hálózati és információs rendszer;
4. „interoperabilitási megoldás”: a határokon átnyúló interoperabilitást lehetővé tevő jogi, szervezeti, szemantikai vagy technikai követelményekre – így például koncepcionális keretekre, iránymutatásokra, referenciaarchitektúrákra, műszaki előírásokra, szabványokra, szolgáltatásokra és alkalmazásokra, valamint dokumentált technikai komponensekre, így például forráskódra – vonatkozó tovább felhasználható eszköz;
5. „uniós szervezetek”: az EUSZ, az Európai Unió működéséről szóló szerződés vagy az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés által vagy ezek alapján létrehozott uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek;
6. „közsférabeli szervezet”: az (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁵⁾ 2. cikkének 1. pontjában meghatározott közsférabeli szervezet;
7. „adat”: az (EU) 2022/868 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁶⁾ 2. cikkének 1. pontjában meghatározott adat;
8. „géppel olvasható formátum”: az (EU) 2019/1024 irányelv 2. cikkének 13. pontjában meghatározott géppel olvasható formátum;
9. „GovTech”: a közsféra és a magánszektor szereplői közötti technológiaalapú együttműködés, amely támogatja a közsféra digitális transzformációját;
10. „szabvány”: az 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁷⁾ 2. cikkének 1. pontjában meghatározott szabvány;
11. „IKT műszaki előírás”: az 1025/2012/EU rendelet 2. cikkének 5. pontjában meghatározott IKT műszaki előírás;
12. „nyílt forráskódú licenc”: olyan licenc, amelynek esetében a jogosult egyoldalú nyilatkozata alapján – amely bizonyos feltételekhez köthető – megengedett a valamennyi felhasználási célra történő szoftver-továbbfelhasználás, -továbbterjesztés és -módosítás, és amelynek esetében a szoftver forráskódját megkülönböztetés nélkül a felhasználók rendelkezésére bocsátják;
13. „legmagasabb vezetői szint”: vezető beosztású személy, irányító vagy koordináló és felügyeleti szerv a legmagasabb közigazgatási szinten, figyelembe véve a magas szintű irányítási megoldásokat az egyes uniós szervezetekben;

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelve (2022. december 14.) az Unió egész területén egységesen magas szintű kibebiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről (NIS 2 irányelv) (HL L 333., 2022.12.27., 80. o.).

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közsféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o.).

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/868 rendelete (2022. május 30.) az európai adatkormányzásról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (adatkormányzási rendelet) (HL L 152., 2022.6.3., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1025/2012/EU rendelete (2012. október 25.) az európai szabványosításról, a 89/686/EGK és a 93/15/EGK tanácsi irányelv, a 94/9/EK, a 94/25/EK, a 95/16/EK, a 97/23/EK, a 98/34/EK, a 2004/22/EK, a 2007/23/EK, a 2009/23/EK és a 2009/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 87/95/EGK tanácsi határozat és az 1673/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 316., 2012.11.14., 12. o.).

14. „interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet”: uniós vagy közsférabeli szervezet által innovatív interoperabilitási megoldások – adott esetben valós körülmények közötti – fejlesztése, betanítása, tesztelése és validálása céljából létrehozott ellenőrzött környezet, amely szabályozói felügyelet mellett, korlátozott ideig támogatja a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitását;
15. „kötelező erejű követelmény”: jogi, szervezeti, szemantikai vagy technikai jellegű kötelezettség, tilalom, feltétel, kritérium vagy korlátozás, amelyet egy uniós vagy közsférabeli szervezet állapít meg egy vagy több transzeurópai digitális közszolgáltatásra vonatkozóan, és amely hatással van a határokon átnyúló interoperabilitásra.

3. cikk

Interoperabilitási értékelés

(1) Az új vagy jelentősen módosított, kötelező erejű követelményekről szóló határozat meghozatala előtt az uniós vagy a közsférabeli szervezetnek interoperabilitási értékelést kell végeznie.

Amennyiben a kötelező erejű követelményekkel kapcsolatban már végeztek interoperabilitási értékelést, vagy amennyiben a kötelező erejű követelményeket uniós szervezetek által biztosított megoldásokkal hajtják végre, az érintett közsférabeli szervezetnek nem kell további interoperabilitási értékelést végeznie az említett követelményekkel kapcsolatban. Több, kötelező erejű követelmény kezelése céljából végezhető egyetlen összevont interoperabilitási értékelés.

Az érintett uniós vagy közsférabeli szervezet más esetekben is elvégezheti az interoperabilitási értékelést.

(2) Az interoperabilitási értékelésben megfelelő módon azonosítani és értékelni kell a következőket:

- a) a kötelező erejű követelményeknek a határokon átnyúló interoperabilitásra gyakorolt hatásai, támogató eszközként felhasználva a 6. cikkben említett európai interoperabilitási keretet;
- b) azon érdekelt felek, amelyek számára a kötelező erejű követelmények relevánsak;
- c) a 7. cikkben említett azon Interoperábilis Európa megoldások, amelyek támogatják a kötelező erejű követelmények végrehajtását.

Az érintett uniós vagy közsférabeli szervezet egy hivatalos honlapon – az automatikus fordítást elősegítő, géppel olvasható formátumban – közzéteszi az interoperabilitási értékelés eredményét bemutató jelentést, ideértve a mellékletben felsorolt elemeket. Elektronikus úton megosztja az említett jelentést a 15. cikk alapján létrehozott Interoperábilis Európa Testülettel (a továbbiakban: a Testület). Az e bekezdésben megállapított követelmények nem korlátozhatják a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó, meglévő tagállami szabályokat. Az említett jelentés közzététele nem veszélyeztetheti a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat vagy az üzleti titkokat, a közrendet vagy közbiztonságot.

(3) Az uniós és a közsférabeli szervezetek dönthetnek arról, hogy melyik szerv nyújtsa az interoperabilitási értékelés elvégzéséhez szükséges támogatást. A Bizottság technikai eszközöket biztosít az interoperabilitási értékelés támogatásához, ideértve egy online eszközt is a jelentés elkészítésének és a 8. cikkben említett Interoperábilis Európa portálon való közzétételének elősegítésére.

(4) Az érintett uniós vagy közsférabeli szervezet konzultál a közvetlenül érintett szolgáltatások igénybe vevőivel – ideértve a polgárokat is – vagy azok képviselőivel. Az említett konzultáció nem sérti a kereskedelmi vagy közérdekek védelmét vagy az ilyen szolgáltatások biztonságát.

(5) A Testület 2025. január 12-ig elfogadja a 15. cikk (5) bekezdésének a) pontjában említett iránymutatásokat.

4. cikk

Interoperabilitási megoldások megosztása és további felhasználása uniós és közszférabeli szervezetek között

(1) Az uniós vagy a közszférabeli szervezet az ezt kérő bármely más uniós vagy közszférabeli szervezet rendelkezésére bocsátja a transzeurópai digitális közszolgáltatást támogató interoperabilitási megoldást, ideértve a műszaki dokumentációt, valamint adott esetben a verziótörténetet, a dokumentált forráskódot és az alkalmazott nyílt szabványokra vagy műszaki előírásokra való hivatkozásokat.

A megosztási kötelezettség nem alkalmazandó a következő interoperabilitási megoldások egyikére sem, nevezetesen a következőkre:

- a) amelyek az érintett uniós vagy közszférabeli szervezet jogszabályban vagy más kötelező erejű szabályokban meghatározott – vagy ilyen szabályok hiányában a szóban forgó uniós szervezetek vagy tagállam szokásos igazgatási gyakorlatával összhangban meghatározott – közfeladatának körén kívül eső folyamatokat támogatnak, feltéve, hogy a közfeladatok köre átlátható és felülvizsgálat tárgyát képezi;
- b) amelyek tekintetében harmadik felek olyan szellemi tulajdon-jogokkal rendelkeznek, amelyek korlátozzák a megoldás további felhasználási célú megosztásának lehetőségét;
- c) amelyekhez a hozzáférés a következő okokból kizárt vagy korlátozott:
 - i. a 2008/114/EK tanácsi irányelv⁽¹⁸⁾ 2. cikkének d) pontjában meghatározott, a kritikus infrastruktúrák védelmével kapcsolatos érzékeny információk;
 - ii. védelmi érdekek vagy a közbiztonság – ideértve a nemzeti kritikus infrastruktúrát is – védelme.

(2) Annak lehetővé tétele érdekében, hogy a tovább felhasználó szervezet önállóan kezelje az interoperabilitási megoldást, a rendelkezésre bocsátó szervezet meghatároz bármely olyan feltételt, amely a megoldás további felhasználására alkalmazandó, ideértve bármely, a tovább felhasználó szervezet számára az együttműködés, a támogatás és az üzemen tartás tekintetében nyújtott garanciát is. Az ilyen feltételek magukban foglalhatják a megosztó szervezet felelősségének kizárását abban az esetben, ha a tovább felhasználó szervezet visszaél az interoperabilitási megoldással. Az interoperabilitási megoldás alkalmazása előtt a tovább felhasználó szervezet kérésre biztosítja a megosztó szervezet számára a megoldás értékelését, amely kiterjed a kiberbiztonság önálló kezelésére irányuló képességére és a tovább felhasznált interoperabilitási megoldás fejlődésére.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesíthető a releváns tartalomnak az Interoperábilis Európa portálon vagy az Interoperábilis Európa portálhoz kapcsolódó portálon, katalógusban vagy adattárban történő közzétételével. Ebben az esetben a (2) bekezdés nem alkalmazandó a megosztó szervezetre. A megosztó szervezet kérésére a Bizottság az Interoperábilis Európa portálon teszi közzé a releváns tartalmat.

(4) Az interoperabilitási megoldást tovább felhasználó uniós vagy közszférabeli szervezet vagy harmadik fél a saját szükségleteihez igazíthatja a megoldást, kivéve, ha egy harmadik fél szellemi tulajdon-jogai korlátozzák az interoperabilitási megoldás kiigazítását. Ha az interoperabilitási megoldást a (3) bekezdés alapján teszik közzé, a kiigazított interoperabilitási megoldást ugyanilyen módon kell nyilvánosságra hozni.

(5) A megosztó és a tovább felhasználó szervezetek megállapodást köthetnek arról, hogy az interoperabilitási megoldás jövőbeli fejlesztésének költségeit közösen viselik.

(6) Az interoperabilitási megoldások végrehajtására vonatkozó döntéshozatalkor az uniós és a közszférabeli szervezeteknek előnyben kell részesíteniük a korlátozó engedélyezési feltételekkel nem járó interoperabilitási megoldásokat – így például nyílt forráskódú megoldásokat – végrehajtását, amennyiben az ilyen interoperabilitási megoldások a funkcionálisok, a teljes költség, a felhasználóközpontúság, a kiberbiztonság vagy más releváns objektív kritériumok tekintetében egyenértékűek. A Bizottság a 9. cikkben foglaltaknak megfelelően támogatást nyújt az ilyen interoperabilitási megoldások azonosításához.

(7) A Testület iránymutatásokat fogad el az interoperabilitási megoldások megosztásáról.

⁽¹⁸⁾ A Tanács 2008/114/EK irányelve (2008. december 8.) az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről (HL L 345., 2008.12.23., 75. o.).

2. fejezet

Európai interoperabilitást elősegítő tényezők

5. cikk

Általános elvek

(1) A Bizottság az Interoperábilis Európa megoldásokat és az EIF-t – elektronikus úton, nyílt, géppel olvasható, az (EU) 2016/2102⁽¹⁹⁾ és az (EU) 2019/882⁽²⁰⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelvvel összhangban a fogyatékkal élő személyek számára hozzáférhető, kereshető és tovább felhasználható formátumokban, adott esetben azok dokumentált forráskódjával és metaadataival együtt – közzéteszi az Interoperábilis Európa portálon. Az Interoperábilis Európa megoldások gépi fordítású változatait az uniós intézmények valamennyi hivatalos nyelvén közzé kell tenni az Interoperábilis Európa portálon.

(2) A Testület nyomon követi az ajánlott interoperabilitási megoldások általános koherenciáját, és intézkedéseket javasol annak biztosítására, hogy azok adott esetben kompatibilisek legyenek más, közös célt szolgáló interoperabilitási megoldásokkal, ugyanakkor támogatva adott esetben az új technológiákkal való kiegészítő jellegüket vagy az azokra való átállásukat.

6. cikk

Európai interoperabilitási keret és szakosodott interoperabilitási keretek

(1) A Testület kidolgoz egy európai interoperabilitási keretet (EIF). A Testület benyújtja az EIF-t a Bizottságnak elfogadásra. Amennyiben a Bizottság elfogadja az EIF-t, közzéteszi az EIF-t az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

(2) Az EIF modellt és egy sor ajánlást nyújt a jogi, szervezeti, szemantikai és technikai interoperabilitásra, valamint az irányítására vonatkozóan – amelyeknek az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi szervezet a címzettje –, abból a célból, hogy elősegítse az egymás közötti interakciókat a hálózati és információs rendszereiken keresztül. Az EIF-t figyelembe kell venni a 3. cikkben és a mellékletben említett interoperabilitási értékelés során.

(3) A Bizottság – a Testülettel folytatott konzultációt követően – más interoperabilitási kereteket is elfogadhat (a továbbiakban: szakosodott interoperabilitási keretek), amelyek konkrét ágazatok vagy közigazgatási szintek igényeit célozzák. A szakosodott interoperabilitási keretek az EIF-en kell, hogy alapuljanak. A Testület értékeli a szakosodott interoperabilitási keretek EIF-fel való összhangját. A Bizottság az Interoperábilis Európa portálon közzéteszi a szakosodott interoperabilitási kereteket.

(4) Amennyiben egy tagállam nemzeti interoperabilitási keretet és más releváns nemzeti szakpolitikákat, stratégiákat vagy iránymutatásokat dolgoz ki, a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell vennie az EIF-et.

7. cikk

Interoperábilis Európa megoldások

(1) A Testület ajánlást tesz a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitására vonatkozó interoperabilitási megoldásokra. Amennyiben a testület ilyen ajánlást tesz, az említett megoldást „Interoperábilis Európa megoldás” címkével kell ellátni, és közzé kell tenni az Interoperábilis Európa portálon, egyértelmű különbséget téve az Interoperábilis Európa megoldások és az egyéb megoldások között. Amennyiben a Testület visszavonja ajánlását, az „Interoperábilis Európa megoldás” címkét el kell távolítani, és szükség esetén a megoldást törölni kell a portálról.

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2102 irányelve (2016. október 26.) a közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről (HL L 327., 2016.12.2., 1. o.).

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o.).

(2) Az Interoperábilis Európa megoldásoknak tiszteletben kell tartaniuk a nyitottság és a további felhasználás elvét, és meg kell felelniük a 15. cikk (5) bekezdésének i) pontjában említett kritériumoknak.

8. cikk

Interoperábilis Európa portál

(1) A Bizottság biztosít egy portált a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitásával kapcsolatos információk egyablakos ügyintézési pontjaként (a továbbiakban: az Interoperábilis Európa portál). Az Interoperábilis Európa portálnak elektronikusan hozzáférhetőnek kell lennie valamennyi polgár, többek között a fogyatékossgal élők számára is, és az ilyen hozzáférésnek ingyenesnek kell lennie. Az Interoperábilis Európa portálnak legalább a következő funkciókkal kell rendelkeznie:

- a) hozzáférés biztosítása az Interoperábilis Európa megoldásokhoz, felhasználóbarát módon, valamint legalább tagállamonként és közszolgáltatásonként kereshetően;
- b) hozzáférés biztosítása az Interoperábilis Európa megoldásoktól eltérő egyéb interoperabilitási megoldásokhoz, így például a következőkhöz:
 - i. a 4. cikk (3) bekezdése alapján megosztott megoldások;
 - ii. más uniós szakpolitikák alapján előírt megoldások;
 - iii. az Interoperábilis Európa portálhoz kapcsolódó más portálokon, katalógusokban vagy adattárakban közzétett megoldások;
- c) hozzáférés biztosítása az 1025/2012/EU rendelet 13. cikkének megfelelően hivatkozásként szolgáló IKT műszaki előírásokhoz;
- d) hozzáférés biztosítása a 11. és a 12. cikkben említett interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetekkel összefüggésben végzett személyes adat-kezelésre vonatkozó információkhoz, amennyiben bármely, az érintettek jogait és szabadságait érintő, az (EU) 2016/679 rendelet 35. cikkének (1) bekezdésében és az (EU) 2018/1725 rendelet 39. cikkében említett magas kockázatot azonosítottak, valamint hozzáférés az említett kockázat azonnali csökkentését célzó reagálási mechanizmusokra vonatkozó információkhoz, ideértve adott esetben az adatvédelmi hatásvizsgálat közzétételét;
- e) a 16. cikkben említett Interoperábilis Európa közösség tagjai közötti tudáscsere előmozdítása, így például visszajelzési rendszer biztosítása a Testület által javasolt intézkedésekkel kapcsolatos vélemények vagy az e rendelet végrehajtásával kapcsolatos tevékenységekben való részvételi szándék kifejezésére;
- f) az interoperabilitást támogató bevált gyakorlatok és ismeretek megosztása, ideértve adott esetben a közbeszerzésre, a kiberbiztonságra, az informatikai integrációra és az adatkormányzásra vonatkozó iránymutatást;
- g) hozzáférés biztosítása a 20. cikk alapján végzett, interoperabilitással kapcsolatos nyomonkövetésből eredő adatokhoz;
- h) annak lehetővé tétele, hogy a polgárok, a vállalkozások – különösen a kkv-k – és a civil társadalmi szervezetek visszajelzést adjanak a közzétett tartalomról.

(2) A Testület javasolhatja a Bizottságnak, hogy az Interoperábilis Európa portálon más interoperabilitási megoldásokat tegyen közzé, vagy az Interoperábilis Európa portálon hivatkozzon azokra.

(3) Az Interoperábilis Európa portálon keresztül hozzáférhető megoldások:

- a) nem függhetnek harmadik felek olyan jogaitól, amelyek megakadályozzák terjesztésüket és felhasználásukat;
- b) nem tartalmazhatnak személyes adatokat vagy bizalmas információkat;
- c) nagyfokú egyezést kell, hogy mutassanak az Interoperábilis Európa megoldásokkal, ami a 3. cikkben és a mellékletben említett interoperabilitási értékelés eredményeinek közzétételével bizonyítható;
- d) olyan licenct kell, hogy használjanak, amely lehetővé teszi további felhasználásukat más uniós vagy közsférabeli szervezetek által, vagy az említett megoldásokat nyílt forrásként kell kiadni;
- e) az interoperabilitási megoldás tulajdonosának felelőssége mellett rendszeres karbantartásban kell, hogy részesüljenek.

(4) Amennyiben egy uniós szervezet vagy közsférabeli szervezet hasonló funkciókkal rendelkező portált, katalógust vagy adattárat biztosít, megteszi a szükséges és arányos intézkedéseket az Interoperábilis Európa portállal való interoperabilitás biztosítására. Amennyiben az ilyen portálok nyílt forráskódú megoldásokat gyűjtenek, lehetővé kell tenniük az európai uniós nyilvános licenc használatát.

(5) A Bizottság az interoperabilitásról szóló iránymutatásokat fogadhat el a (4) bekezdésben említettekhez hasonló funkciókkal rendelkező portálokra, katalógusokra vagy adattárakra vonatkozóan.

3. fejezet

Interoperábilis Európa támogató intézkedések

9. cikk

A szakpolitika végrehajtását támogató projektek

(1) A Testület javasolhatja, hogy a Bizottság hozzon létre projekteket a közsférabeli szervezetek támogatására a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitását biztosító uniós szakpolitikák digitális végrehajtása terén (a továbbiakban: a szakpolitika végrehajtását támogató projekt).

(2) A szakpolitika végrehajtását támogató projekt meghatározza a következőket:

- a) a szakpolitikai követelmények digitális végrehajtásához szükségesnek ítélt, meglévő Interoperábilis Európa megoldások;
- b) a szakpolitikai követelmények digitális végrehajtásához szükségesnek ítélt, bármely hiányzó, kifejlesztendő interoperabilitási megoldás;
- c) egyéb ajánlott támogató intézkedések, így például képzés, a szakértelem megosztása vagy konzultatív szakértői vizsgálat, valamint pénzügyi támogatási lehetőségek az interoperabilitási megoldások végrehajtásának támogatása érdekében.

(3) A Bizottság – a Testülettel folytatott konzultációt követően – megállapítja a támogató projekt hatókörét, ütemezését, abban egyes ágazatok szükséges részvételét, valamint annak közigazgatási szintjeit és munkamódszereit. Amennyiben a Bizottság a 3. cikk alapján már elvégezte és közzétette az interoperabilitási értékelést, az említett értékelés eredményét figyelembe kell venni a támogató projekt létrehozásakor.

(4) A szakpolitika végrehajtását támogató projekt megerősítése érdekében a Testület javasolhatja egy interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet létrehozását a 11. cikk alapján.

(5) A szakpolitika végrehajtását támogató projekt eredményének, valamint a projekt során kifejlesztett interoperabilitási megoldásoknak nyilvánosan hozzáférhetőnek kell lenniük, és azokat közzé kell tenni az Interoperábilis Európa portálon.

10. cikk

Innovációs intézkedések

(1) A Testület javasolhatja, hogy a Bizottság hozzon létre innovációs intézkedéseket az innovatív interoperabilitási megoldások fejlesztésének és uniós elterjesztésének támogatására (a továbbiakban: innovációs intézkedések).

(2) Az innovációs intézkedéseknek hozzá kell járulniuk a meglévő vagy új Interoperábilis Európa megoldások fejlesztéséhez, és azokban közreműködhetnek a GovTech szereplői.

(3) Az innovációs intézkedések kifejlesztésének támogatása érdekében a Testület javasolhatja interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet létrehozását.

(4) A Bizottság az innovációs intézkedések eredményeit nyilvánosan hozzáférhetővé teszi az Interoperábilis Európa portálon.

11. cikk

Interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetek létrehozása

(1) Az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezeteket a részt vevő uniós vagy közszférabeli szervezetek felelőssége mellett kell működtetni. Az olyan interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezeteket, amelyek személyes adatok közszférabeli szervezetek általi kezelésével járnak, a nemzeti adatvédelmi hatóságok, valamint más releváns nemzeti, regionális vagy helyi felügyeleti hatóságok felügyelete mellett kell működtetni. Az olyan interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezeteket, amelyek személyes adatok uniós szervezetek általi kezelésével járnak, az európai adatvédelmi biztos felügyelete mellett kell működtetni.

(2) Az (1) bekezdésben említett interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet létrehozásának célja, hogy hozzájáruljon a következő célkitűzésekhez:

- a) az innováció előmozdítása, valamint innovatív digitális interoperabilitási megoldások fejlesztésének és bevezetésének elősegítése a közszolgáltatások számára;
- b) az illetékes nemzeti, regionális és helyi hatóságok közötti, határokon átnyúló együttműködés és a közszolgáltatások nyújtása terén fennálló szinergiák elősegítése;
- c) egy nyitott európai GovTech-ökoszisztéma fejlesztésének elősegítése, ideértve a kkv-kal, a kutatási és oktatási intézményekkel és az induló innovatív vállalkozásokkal való együttműködést is;
- d) a hatóságok ismereteinek bővítése az innovatív interoperabilitási megoldások határokon átnyúló interoperabilitásának lehetőségeiről vagy akadályairól, ideértve a jogi akadályokat is;
- e) hozzájárulás az Interoperabilis Európa megoldások fejlesztéséhez vagy frissítéséhez;
- f) hozzájárulás a tényeken alapuló, szabályozó hatóságok általi tanuláshoz;
- g) az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben részt vevő hatóságokkal való együttműködés révén a jogbiztonság javítása és hozzájárulás a legjobb gyakorlatok megosztásához abból a célból, hogy biztosítsák az e rendeletnek és adott esetben más uniós és nemzeti jogszabályoknak való megfelelést.

(3) A harmonizált megközelítés biztosítása és az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetek végrehajtásának támogatása érdekében a Bizottság iránymutatásokat és pontosításokat adhat ki más uniós jogszabályok sérelme nélkül.

(4) A Bizottság a Testülettel folytatott konzultációt követően – legalább három résztvevő közös kérésére – engedélyezi az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet létrehozását. A kérelemben adott esetben meg kell határozni olyan információkat, mint a személyes adatok kezelésének célja, a részt vevő szereplők és azok szerepe, az érintett személyes adatok kategóriái és forrásai, valamint a tervezett adatmegőrzési idő. A konzultáció nem helyettesítheti az (EU) 2016/679 rendelet 36. cikkében és az (EU) 2018/1725 rendelet 40. cikkében említett előzetes konzultációt. Nincs szükség engedélyre, amennyiben az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetet egy vagy több uniós szervezet – többek között közszférabeli szervezetek részvételével – transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitását támogató interoperabilitási megoldások számára hozza létre.

12. cikk

Részvétel interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetekben

(1) A részt vevő uniós vagy közszférabeli szervezetek biztosítják, hogy – amennyiben az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet működése személyes adatok kezelését teszi szükségessé, vagy más módon az adatokhoz való hozzáférést biztosító vagy támogató egyéb nemzeti, regionális vagy helyi hatóságok felügyeleti hatáskörébe tartozik – a nemzeti adatvédelmi hatóságok, valamint az egyéb nemzeti, regionális vagy helyi hatóságok közreműködjenek az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet működtetésében. Adott esetben a résztvevők lehetővé tehetik, hogy más GovTech szereplők – így például nemzeti vagy európai szabványügyi szervezetek, bejelentett szervezetek, kutatási és kísérleti laboratóriumok, innovációs központok és innovatív interoperabilitási megoldásokat tesztelni kívánó vállalatok, különösen kkv-k és induló innovatív vállalkozások – is részt vegyenek az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben.

(2) Az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben való részvétel a projekt összetettségének és nagyságrendjének megfelelő időtartamra korlátozódik, amely időtartam semmiképpen nem haladhatja meg az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet létrehozásától számított két évet. A részvétel legfeljebb egy évvel meghosszabbítható, ha ez az adatkezelés céljának eléréséhez szükséges.

(3) Az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben való részvétel a résztvevők által kidolgozott és adott esetben az egyéb illetékes nemzeti hatóságok vagy az európai adatvédelmi biztos tanácsait figyelembe vevő egyedi terven alapul. A terv legalább a következőket tartalmazza:

- a) a résztvevők és szerepük, a tervezett innovatív interoperabilitási megoldás és annak rendeltetése, valamint a releváns fejlesztési, tesztelési és validálási folyamatok leírása;
- b) a szóban forgó konkrét szabályozási kérdések és az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetet felügyelő hatóságoktól elvárt iránymutatás;
- c) a résztvevők és a hatóságok, valamint az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben részt vevő bármely más szereplő közötti együttműködésre vonatkozó konkrét rendelkezések;
- d) kockázatkezelési és nyomonkövetési mechanizmus a kockázatok azonosítására, megelőzésére és csökkentésére;
- e) azon kulcsfontosságú mérföldkövek, amelyeket a résztvevőknek teljesíteniük kell ahhoz, hogy az interoperabilitási megoldás üzembe helyezésre késznek minősüljön;
- f) értékelési és jelentéstételi követelmények és lehetséges utánkövetés;
- g) amennyiben a személyes adatok kezelése szigorúan szükséges és arányos, az ilyen adatkezelés okai, az érintett személyesadat-kategóriák feltüntetése, a személyesadat-kezelés céljai, az adatkezelésben részt vevő adatkezelők és adatfeldolgozók és a szerepük.

(4) Az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetekben való részvétel nem érinti az említett tesztkörnyezeteket felügyelő hatóságok felügyeleti és korrekciós hatásköreit.

(5) Az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben résztvevők az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben való részvételük során okozott károkért az alkalmazandó uniós és nemzeti jog szerint tartoznak felelősséggel.

(6) Személyes adatok az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben kezelhetők más célból, mint amelyre azokat eredetileg jogszerűen gyűjtötték, a következő feltételek mindegyikének teljesülése esetén:

- a) az innovatív interoperabilitási megoldást a közérdekek védelme érdekében fejlesztik ki a közigazgatás és a közszolgáltatások magas szintű hatékonyságával és minőségével összefüggésben;
- b) az adatkezelés az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben kifejlesztendő vagy tesztelendő interoperabilitási megoldás működéséhez szükséges mértékre korlátozódik, és az említett működés nem valósítható meg hatékonyan anonimizált, szintetikus vagy más nem személyes adatok feldolgozásával;
- c) hatékony nyomonkövetési mechanizmusok állnak rendelkezésre annak azonosítására, hogy az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet működése során felmerülhet-e bármely, az érintettek jogait és szabadságait érintő, az (EU) 2016/679 rendelet 35. cikkének (1) bekezdésében és az (EU) 2018/1725 rendelet 39. cikkében említett magas kockázat, továbbá reagálási mechanizmus áll rendelkezésre az említett kockázat azonnali csökkentésére és szükség esetén az adatkezelés leállítására;
- d) a kezelendő személyes adatok funkcionálisan különálló, elszigetelt és védett adatkezelési környezetben, a résztvevők ellenőrzése alatt állnak, és csak az arra jogszerűen felhatalmazott személyek férnek hozzá az említett adatokhoz;
- e) a kezelt személyes adatokat nem továbbíthatják, nem adhatják át, vagy azokhoz egyéb módon nem férhetnek hozzá az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben részt nem vevő egyéb felek, kivéve, ha az ilyen közzétételre az (EU) 2016/679 rendelettel vagy adott esetben az (EU) 2018/1725 rendelettel összhangban kerül sor, és ahhoz valamennyi résztvevő hozzájárult;
- f) a személyes adatok kezelése nem érinti az érintettek jogainak alkalmazását a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós jogszabályokban, különösen az (EU) 2016/679 rendelet 22. cikkében és az (EU) 2018/1725 rendelet 24. cikkében foglaltak szerint;
- g) a kezelt személyes adatokat megfelelő technikai és szervezeti intézkedésekkel védik, és azokat törlik, mihelyt véget ért az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben való részvétel, vagy lejárt a személyes adatok megőrzési időszaka;
- h) a személyes adatok kezelésének naplóját az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben való részvétel időtartamára őrzik meg, kivéve, ha az uniós jog vagy a nemzeti jog másként rendelkezik;

- i) a műszaki dokumentáció részeként teljeskörű és részletes leírást vezetnek az interoperabilitási megoldás betanításának, tesztelésének és validálásának folyamatáról és indoklásáról, a tesztelési eredményekkel együtt, és azokat továbbítják a Testületnek;
- j) az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben kifejlesztendő interoperabilitási megoldás rövid összefoglalóját, ideértve a célkitűzéseit és várt eredményeit, elérhetővé teszik az Interoperábilis Európa portálon.

(7) Az (1) bekezdés nem érinti az innovatív interoperabilitási megoldások fejlesztése, tesztelése és betanítása céljából szükséges személyes adat-kezelés alapját meghatározó uniós vagy nemzeti jogot vagy, bármely más jogalapot, összhangban a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós joggal.

(8) A résztvevők időszakos jelentéseket és zárójelentést nyújtanak be a Testületnek és a Bizottságnak az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetek eredményeiről, ideértve a legjobb gyakorlatokat, a levont tanulságokat, a biztonsági intézkedéseket és az azok működésére vonatkozó, valamint adott esetben az e rendelet és az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetben felügyelt egyéb uniós jogszabályok továbbfejlesztésére vonatkozó ajánlásokat. A Testület véleményt ad ki a Bizottságnak az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet eredményéről, amelyben adott esetben meghatározza a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitásának előmozdítását szolgáló új interoperabilitási megoldások végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

(9) A Bizottság biztosítja, hogy az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetre vonatkozó információk elérhetők legyenek az Interoperábilis Európa portálon.

(10) 2025. április 12-ig a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben meghatározza az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetek létrehozására és működésére vonatkozó részletes szabályokat és feltételeket – ideértve a jogosultsági feltételeket –, valamint az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezet tekintetében a jelentkezésre, a kiválasztásra, a részvételre és a kilépésre vonatkozó eljárást, továbbá a résztvevők jogait és kötelezettségeit. Az említett végrehajtási jogi aktusokat a 22. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

13. cikk

Képzés

(1) A Bizottság a Testület segítségével képzési anyagokat bocsát rendelkezésre az EIF és az Interoperábilis Európa megoldások – köztük az ingyenes és nyílt forráskódú megoldások – alkalmazásáról. Az uniós és a közszférabeli szervezetek az interoperabilitási kérdésekre vonatkozó, megfelelő képzési programokat biztosítanak a transzeurópai digitális közszolgáltatásokra hatást gyakorló stratégiai vagy operatív feladatokkal megbízott személyzetük számára.

(2) A Bizottság uniós szintű interoperabilitási kérdésekre vonatkozó – különösen regionális és helyi szinten a közszférában foglalkoztatott alkalmazottaknak szóló – képzéseket szervez az uniós és a közszférabeli szervezetek személyzete közötti együttműködés és a legjobb gyakorlatok cseréjének előmozdítása érdekében. A Bizottság a képzéseket az interneten díjmentesen nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.

(3) A Bizottság – a legjobb gyakorlatok, a humán erőforrás képesítés és a kiválóság kultúrájának előmozdítása érdekében – előmozdítja egy interoperabilitási kérdésekre vonatkozó tanúsítási program kidolgozását.

14. cikk

Konzultatív szakértői vizsgálat

(1) Létre kell hozni a közszférabeli szervezetek közötti együttműködés elősegítése céljából egy konzultatív szakértői vizsgálatot szolgáló önkéntes együttműködési mechanizmust, amelynek célja, hogy támogassa azokat az Interoperábilis Európa megoldások végrehajtásában, támogassa a transzeurópai digitális közszolgáltatásokat, és segítsen azoknak elvégezni a 3. cikk szerinti interoperabilitási értékeléseket.

(2) A konzultatív szakértői vizsgálatot a konzultatív szakértői vizsgálat alá vont közszférabeli szervezet helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamból érkező interoperabilitási szakértőknek kell elvégezniük.

(3) A konzultatív szakértői vizsgálat során szerzett információk kizárólag az adott konzultatív szakértői vizsgálat céljára használhatók fel. A konzultatív szakértői vizsgálatban részt vevő interoperabilitási szakértők nem hozhatják harmadik felek tudomására a konzultatív szakértői vizsgálat során szerzett érzékeny vagy bizalmas információkat. Az érintett tagállam biztosítja, hogy a kijelölt interoperabilitási szakértőkre vonatkozó bármely összeférhetetlenségi kockázatot indokolatlan késedelem nélkül közöljék a többi tagállammal és a Bizottsággal.

(4) A konzultatív szakértői vizsgálatot végző interoperabilitási szakértőknek jelentést kell készíteniük a konzultatív szakértői vizsgálat befejezésétől számított egy hónapon belül, és azt be kell nyújtaniuk az érintett közszférabeli szervezetnek és a Testületnek. A Bizottság jelentést tesz közzé az Interoperábilis Európa portálon, amennyiben azt a konzultatív szakértői vizsgálat alá vont közszférabeli szervezet helye szerinti tagállam engedélyezi.

(5) A Bizottság a Testülettel folytatott konzultációt követően iránymutatásokat fogadhat el a konzultatív szakértői vizsgálat módszertanáról és tartalmáról.

4. fejezet

A határokon átnyúló interoperabilitás irányítása

15. cikk

Interoperábilis Európa Testület

(1) Létrejön az Interoperábilis Európa Testület (a továbbiakban: a Testület). A Testület előmozdítja a stratégiai együttműködést, és tanácsadást nyújt e rendelet alkalmazásával kapcsolatban.

(2) A Testület az egyes tagállamok egy-egy képviselőjéből és a Bizottság képviselőjéből áll.

(3) A Régiók Bizottsága, az EU Kiberbiztonsági Ügynökség (ENISA) és az Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpont mindegyike kijelöl egy-egy szakértőt, akiket megfigyelőként felkérnek a részvételre.

(4) A Testületet a Bizottság elnököli. Az elnök megfigyelői státuszt adhat a Testületben az uniós szervezetek, régiók, szervezetek és a tagjelölt országok által kijelölt szakértőknek. Az elnök eseti alapon felkérhet a napirenden lévő valamely témában szakértelemmel rendelkező szakértőket a részvételre. A Bizottság biztosítja a Testület titkárságát.

A Testület tagjai mindent erőfeszítést megtesznek, hogy a határozatokat konszenzussal fogadják el. Szavazás esetén a szavazás eredményét a tagok egyszerű többségével döntenek el. A javaslat ellen szavazó vagy tartózkodó tagoknak joguk van ahhoz, hogy álláspontjuk indoklását egy, a véleményekhez, ajánlásokhoz vagy jelentésekhez csatolt dokumentumban összegezzék.

(5) A Testület a következő feladatokat látja el:

- a) iránymutatásokat fogad el a 3. cikk (5) bekezdése szerinti interoperabilitási értékelésre és az e rendelet mellékletében meghatározott közös ellenőrzőlistára vonatkozóan, és szükség esetén aktualizálja ezen iránymutatásokat;
- b) elemzi a 3. cikk (2) bekezdése alapján összegyűjtött információkat, és ennek alapján javaslatokat tesz a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitásának javítására;
- c) iránymutatásokat fogad el a 4. cikkben említett interoperabilitási megoldások megosztásáról;
- d) intézkedéseket javasol az interoperabilitási megoldások megosztásának és további felhasználásának előmozdítására;
- e) kidolgozza, szükség esetén frissíti az EIF-t, és azt javaslatként előterjeszti a Bizottságnak;
- f) támogatja a tagállamok és az uniós szervezetek interoperabilitási kereteinek, valamint más releváns uniós és nemzeti szakpolitikáknak, stratégiáknak vagy iránymutatásoknak – ideértve az „alapértelmezett digitális” elvet és a „beépített interoperabilitás” megközelítést is – a végrehajtását;

- g) értékeli a szakosodott interoperabilitási keretek és az EIF közötti összhangot, és válaszol a Bizottságnak az említett keretekre vonatkozó konzultációra irányuló megkereséseire;
 - h) elfogadja a 19. cikkben említett Interoperábilis Európa menetrendet;
 - i) ajánlást tesz Interoperábilis Európa megoldásokra, és elfogadott kritériumok alapján visszavon ilyen ajánlásokat;
 - j) nyomon követi az ajánlott interoperabilitási megoldások általános koherenciáját nemzeti, regionális és helyi szinten, ideértve az azok metaadataira és kategorizálására vonatkozó információkat is;
 - k) intézkedéseket javasol a Bizottságnak annak biztosítására adott esetben, hogy az interoperabilitási megoldások kompatibilisek legyenek más, közös célt szolgáló interoperabilitási megoldásokkal, ugyanakkor adott esetben támogassák az új technológiákkal való kiegészítő jelleget vagy az azokra való átállást;
 - l) javasolja a Bizottságnak, hogy tegye közzé a 8. cikk (2) bekezdésében említett interoperabilitási megoldásokat vagy az említett interoperabilitási megoldások hivatkozásait az Interoperábilis Európa portálon;
 - m) javasolja a Bizottságnak, hogy hozzon létre a szakpolitika végrehajtását támogató projekteket, innovációs intézkedéseket és más releváns intézkedéseket, ideértve a finanszírozási támogatást is;
 - n) azonosítja a legjobb gyakorlatokat az interoperabilitási megoldásoknak a közbeszerzésbe és pályázatokba való beépítését illetően;
 - o) felülvizsgálja az innovációs intézkedésekből származó, az interoperabilitási szabályozói tesztkörnyezetek alkalmazásáról és a konzultatív szakértői vizsgálatról szóló jelentéseket, és szükség esetén utánkövetési intézkedéseket javasol;
 - p) javaslatot tesz a közzeférabeli szervezetek interoperabilitási képességeinek javítását célzó intézkedésekre, így például a képzésre;
 - q) intézkedéseket javasol a releváns szabványügyi szervezeteknek és testületeknek, hogy járuljanak hozzá az európai szabványosítási tevékenységekhez, különösen az 1025/2012/EU rendeletben meghatározott eljárások révén;
 - r) intézkedéseket javasol, amelyek révén együttműködik olyan nemzetközi szervezetekkel, valamint kutatási és oktatási intézményekkel – különösen a nyílt forráskódú megoldások, a nyílt szabványok vagy műszaki előírások és egyéb platformok terén tevékeny nemzetközi közösségekkel –, amelyek hozzájárulhatnak az interoperabilitás fejlesztéséhez;
 - s) egyeztet a közös európai adatterek interoperabilitási megoldásairól szóló (EU) 2022/868 rendeletben említett Európai Adatinnovációs Testülettel, továbbá a közzeférabeli szempontjából releváns interoperabilitási megoldásokkal foglalkozó, bármely más uniós szervezettel;
 - t) rendszeresen tájékoztatást nyújt és egyeztet a 18. cikkben említett interoperabilitási koordinátorokkal és adott esetben az Interoperábilis Európa közösséggel a transzeurópai digitális közszolgáltatásokra vonatkozó kérdésekben, ideértve a releváns uniós finanszírozású projekteket és hálózatokat is;
 - u) tanácsot ad a Bizottságnak e rendelet alkalmazásának nyomon követésére és az arról szóló jelentéstételre vonatkozóan;
 - v) kellő időben a Bizottság rendelkezésére bocsátja a jelentéseknek a 20. cikkel összhangban történő eredményes elkészítéséhez szükséges inputot és adatokat.
- (6) A Testület munkacsoportokat hozhat létre a Testület feladataihoz kapcsolódó konkrét kérdések vizsgálatára. A munkacsoportokban az Interoperábilis Európa közösség tagjainak kell részt venniük.
- (7) A Testület elfogadja saját eljárási szabályzatát.

16. cikk

Interoperábilis Európa közösség

- (1) Az Interoperábilis Európa közösség – amennyiben a Testület ezt kéri – hozzájárul a Testület tevékenységeihez szakértelem és tanácsadás biztosításával.
- (2) A valamely tagállamban lakóhellyel vagy bejegyzett székhellyel rendelkező köz- és magánszféabeli érdekelt felek, valamint civil társadalmi szervezetek és a tudományos élet szereplői az Interoperábilis Európa portálon regisztrálhatnak az Interoperábilis Európa közösség tagjaként.

(3) A regisztráció megerősítését követően a tagsági státuszt közzé kell tenni az Interoperábilis Európa portálon. A tagság időben nem korlátozott. A Testület azonban arányos és indokolt okokból bármikor visszavonhatja azt, különösen, ha egy tag már nem képes hozzájárulni az Interoperábilis Európa közösséghez, vagy visszaélt az Interoperábilis Európa közösség tagjakénti státuszával.

(4) Az Interoperábilis Európa közösség tagjai felkérést kaphatnak többek között a következőkre:

- a) hozzájárulás az Interoperábilis Európa portál tartalmához;
- b) szakértelem biztosítása az interoperabilitási megoldások kifejlesztése tekintetében;
- c) részvétel a munkacsoportokban és egyéb tevékenységekben;
- d) részvétel a 9–14. cikkben meghatározott támogató intézkedésekben;
- e) az interoperabilitási szabványok és keretek használatának előmozdítása.

(5) A Testület megszervezi az Interoperábilis Európa közösség éves online közgyűlését.

(6) A Testület elfogadja az Interoperábilis Európa közösség magatartási kódexét. A magatartási kódexet az Interoperábilis Európa portálon kell közzétenni.

17. cikk

Illetékes nemzeti hatóságok és egyedüli kapcsolattartó pontok

(1) Minden egyes tagállam kijelöl egy vagy több illetékes hatóságot, amely felelős e rendelet alkalmazásáért. A tagállamok kijelölnek egy egyedüli kapcsolattartó pontot az illetékes hatóságaik közül.

(2) Az egyedüli kapcsolattartó pont a következő feladatokat látja el:

- a) a tagállamon belül koordinál az e rendelettel kapcsolatos valamennyi kérdés tekintetében;
- b) támogatja a tagállambeli közsférabeli szervezeteket abban, hogy létrehozzák vagy kiigazítsák azon folyamatokat, amelyek révén elvégzik a 3. cikkben és a mellékletben említett interoperabilitási értékeléseket;
- c) előmozdítja az interoperabilitási megoldások megosztását és további felhasználását az Interoperábilis Európa portálon vagy egy másik releváns portálon keresztül;
- d) országspecifikus ismeretekkel hozzájárul az Interoperábilis Európa portálhoz;
- e) koordinálja és ösztönzi egy sor különböző nemzeti, regionális és helyi szervezet aktív közreműködését a 9–14. cikkben említett, a szakpolitika végrehajtását támogató projekteken és innovációs intézkedéseken;
- f) támogatja a tagállambeli közsférabeli szervezeteket abban, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó témákban együttműködjenek a más tagállamokbeli releváns közsférabeli szervezetekkel.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok megfelelő hatáskörrel és erőforrásokkal rendelkezzenek a rájuk bízott feladatok eredményes és hatékony elvégzéséhez.

(4) A tagállamok létrehozzák a szükséges együttműködési struktúrákat az e rendelet végrehajtásában részt vevő valamennyi nemzeti hatóság között. Az említett struktúrák támaszkodhatnak a területen meglévő megbízatásokra és folyamatokra.

(5) Minden egyes tagállam indokolatlan késedelem nélkül értesíti a Bizottságot az egyedüli kapcsolattartó pontjának kijelöléséről és az azzal kapcsolatos minden későbbi változásról, és tájékoztatja a Bizottságot az interoperabilitási szakpolitika áttekintésében részt vevő egyéb nemzeti hatóságokról. Minden egyes tagállam nyilvánosságra hozza egyedüli kapcsolattartó pontjának kijelölését. A Bizottság közzéteszi a kijelölt egyedüli kapcsolattartó pontok listáját.

18. cikk

Az uniós szervezetek interoperabilitási koordinátorai

Bármely uniós szervezet, amely transzeurópai digitális közszolgáltatásokat szabályoz, nyújt vagy irányít, interoperabilitási koordinátort jelöl ki, aki a legmagasabb vezetői szint felügyelete mellett biztosítja az említett uniós szervezet hozzájárulását e rendelet végrehajtásához.

Az interoperabilitási koordinátor támogatást nyújt az említett uniós szervezet egészében az interoperabilitási értékelés végrehajtását szolgáló belső folyamatok létrehozása vagy kiigazítása tekintetében.

5. fejezet

Interoperábilis Európa tervezés és nyomon követés

19. cikk

Interoperábilis Európa menetrend

(1) A Testület – a többek között az Interoperábilis Európa közösség tagjai és az interoperabilitási koordinátorok részvételével, az Interoperábilis Európa portálon keresztül zajló nyilvános konzultációs folyamat megszervezését követően – minden évben stratégiai menetrendet fogad el, amellyel megtervezi és koordinálja a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitásának fejlesztésére vonatkozó prioritásokat (a továbbiakban: az Interoperábilis Európa menetrend). Az Interoperábilis Európa menetrend figyelembe veszi az Unió hosszú távú digitalizációs stratégiáit, a meglévő uniós finanszírozási programokat és a folyamatban lévő uniós szakpolitikai végrehajtást.

(2) Az Interoperábilis Európa menetrend a következőket tartalmazza:

- a) a szükségletek értékelése az interoperabilitási megoldások kifejlesztése tekintetében;
- b) a folyamatban lévő és a tervezett Interoperábilis Európa támogató intézkedések listája;
- c) az innovációs intézkedésekhez kapcsolódó javasolt utánkövetési intézkedések listája, ideértve a nyílt forráskódú interoperabilitási megoldásokat támogató intézkedéseket;
- d) a más releváns uniós és nemzeti programokkal és kezdeményezésekkel fennálló szinergiák azonosítása;
- e) a feltüntetett prioritások támogatására rendelkezésre álló pénzügyi lehetőségek megjelölése.

(3) Az Interoperábilis Európa menetrend nem írhat elő pénzügyi kötelezettségvállalást vagy további adminisztratív terhet. Elfogadását követően a Bizottság közzéteszi az Interoperábilis Európa menetrendet az Interoperábilis Európa portálon, és rendszeres frissítéseket biztosít annak végrehajtásáról.

20. cikk

Nyomon követés és értékelés

(1) A Bizottság nyomon követi a transzeurópai digitális közszolgáltatások fejlesztésének előrehaladását a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal és az Unión belül nemzeti, regionális és helyi szinten szükséges intézkedések támogatása érdekében. A nyomon követés során prioritást kell adni a meglévő uniós, nemzeti és nemzetközi nyomonkövetési adatok további felhasználásának és az automatizált adatgyűjtésnek. A Bizottság a nyomon követéssel kapcsolatos módszertan, mutatók és eljárás kidolgozása során konzultál a testülettel.

(2) Az e rendelet végrehajtása szempontjából különös jelentőséggel bíró témák tekintetében a Bizottság nyomon követi a következőket:

- a) a transzeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitása tekintetében elért előrelépés az Unióban;
- b) az EIF tagállamok általi végrehajtása terén elért előrelépés;

- c) a különböző közszolgáltatásokra vonatkozó interoperabilitási megoldások alkalmazása a tagállamokban;
- d) a közszolgáltatásokra vonatkozó, nyílt forráskódú interoperabilitási megoldások fejlesztése, a közsférabeli innováció és a GovTech szereplőivel, köztük a kkv-kkal és az induló innovatív vállalkozásokkal folytatott együttműködés az Unióban elektronikusan nyújtandó vagy irányítandó, határokon átnyúló interoperábilis közszolgáltatások terén;
- e) a közsférabeli interoperabilitási készségek javítása.
- (3) A nyomon követés eredményeit a Bizottság közzéteszi az Interoperábilis Európa portálon. Amennyiben megvalósítható, géppel olvasható formátumban kell közzétenni azokat.
- (4) A Bizottság éves jelentést nyújt be és mutat be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Unión belüli interoperabilitásról. Az említett jelentésben:
- a) meg kell határozni a transeurópai digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitása tekintetében az Unióban elért előrelépést;
- b) meg kell határozni az Unión belüli, határokon átnyúló interoperábilis közszolgáltatások végrehajtásának fő akadályait és ösztönzőit;
- c) meg kell határozni az EIF végrehajtása, az interoperabilitási megoldások alkalmazása, az interoperabilitási készségek javítása, a közszolgáltatásokra vonatkozó nyílt forráskódú interoperabilitási megoldások fejlesztése, valamint a közsférabeli innováció fokozása és a GovTech szereplőivel folytatott együttműködés tekintetében idővel elért eredményeket.
- (5) A Bizottság 2028. január 12-ig, majd azt követően négyévente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet alkalmazásáról, amely tartalmazza értékelésének következtetéseit. A jelentésben kifejezetten értékelni kell, hogy szükség van-e kötelező interoperabilitási megoldások megállapítására.
- (6) Az (5) bekezdésben említett jelentésnek különösen a következőket kell értékelnie:
- a) e rendelet – mint az Unión belüli zavartalan és hozzáférhető digitális közszolgáltatásokat elősegítő tényező – hatása a határokon átnyúló interoperabilitásra;
- b) a megnövelt hatékonyság, többek között a polgárok és a vállalkozások, különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások online tranzakciós folyamatokkal kapcsolatos adminisztratív terheinek a határokon átnyúló interoperabilitás eredményeként bekövetkező csökkentése révén;
- c) olyan további szakpolitikák, intézkedések vagy fellépések szükségessége, amelyekre uniós szinten van szükség.
- (7) Amennyiben a (4) és az (5) bekezdésben említett jelentések ütemezése egybeesik, a Bizottság összevonhatja a két jelentést.

6. fejezet

Záró rendelkezések

21. cikk

Költségek

- (1) A rendelkezésre álló finanszírozás függvényében az Unió általános költségvetéséből kell fedezni a következők költségeit:
- a) az Interoperábilis Európa portál kialakítása és fenntartása;
- b) az Interoperábilis Európa megoldások fejlesztése, fenntartása és ösztönzése;
- c) az Interoperábilis Európa támogató intézkedések.
- (2) Az (1) bekezdésben említett költségeket olyan módon kell fedezni, amely megfelel a releváns alap-jogiaktus alkalmazandó rendelkezéseinek.

22. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

23. cikk

Hatálybalépés

- (1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.
 - (2) Ezt a rendeletet 2024. július 12-től kell alkalmazni.
- A 3. cikk (1)–(4) bekezdését és a 17. cikket azonban 2025. január 12-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2024. március 13-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
R. METSOLA

a Tanács részéről
az elnök
H. LAHBIB

MELLÉKLET

KÖZÖS ELLENŐRZŐLISTA AZ INTEROPERABILITÁSI ÉRTÉKELÉSI JELENTÉSEKHEZ

A 3. cikk (2) bekezdésében említett jelentésnek a következő elemeket kell magában foglalnia:

1. Általános információk

- A jelentést és egyéb releváns információkat szolgáltató uniós vagy közszférabeli szervezet
- Az érintett kezdeményezés, projekt vagy intézkedés

2. Követelmények

- Az érintett transzeurópai digitális közszolgáltatások
- Az értékelt kötelező erejű követelmények
- Az érintett köz- és magánszférabeli érdekelt felek
- A határokon átnyúló interoperabilitásra gyakorolt, beazonosított hatások

3. Eredmények

- A használat céljára azonosított Interoperábilis Európa megoldások
- Adott esetben más releváns interoperabilitási megoldások, ideértve a gépek közötti interfészeket is
- A határokon átnyúló interoperabilitás fennmaradó akadályai
